

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

**Etsivän nuorisotyön menetelmien kartoittaminen
ja kehittäminen verkostokyselyn avulla**

”Roikkukaa kiinni myös niissä nuorissa, jotka eivät vielä ole yhteistyökykyisiä”

Reetta Karvonen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Toukokuu / 2014

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Reetta Karvonen	Sivumäärä 52 ja 2 liitesivua
Työn nimi Etsivän nuorisotyön menetelmien kartoittaminen ja kehittäminen verkostokyselyn avulla	
Ohjaava(t) opettaja(t) Merja Kylmäkoski	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Koulutuskuntayhtymä Omnia/ Etsivä nuorisotyö, Sirkku Reponen	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tilaaja oli koulutuskuntayhtymä Omnia, jossa etsivää nuorisotyötä on toteutettu vuodesta 2008, toimialana on Espoo, Kirkkonummi ja Kauniainen.</p> <p>Opinnäytetyössä kartoitetaan verkoston kokemuksia sekä kehittämiskohteita Omnian etsivästä nuorisotyöstä survey-kyselyllä. Tavoitteena oli selvittää, kuinka moniammatillinen yhteistyö toimii etsivän nuorisotyön ja muiden toimijoiden välillä. Tutkimuksen tarkoituksena oli saada kehitysehdotuksia yhteistyötahoilta etsivästä nuorisotyöstä ja yhteistyöstä heidän kanssaan.</p> <p>Kysely lähetettiin 280 verkoston edustajalle, vastaajia oli 70. Näistä vastauksista koottiin kehittämisehdotukset joista osa vakiintui toimintaan jo opinnäytetyön tekemisen aikana. Kyselyä Omnian toimialueen etsivästä työstä ei ollut aikaisemmin tehty ja tilaajaorganisaation kanssa yhdessä muotoiltu kysely tuki työn kehittämistä verkoston toiveiden suuntaan. Kyselyn kautta myös pyrittiin eri organisaatioiden välisen yhteistyön tiivistämiseen.</p> <p>Teoriaosuudessa käsitellään syrjäytymistä, moniammatillista yhteistyötä, sekä työn kehittämistä. Kehittämisehdotukset jalkautettiin työn valmistumisen aikana toimintaan ja kehittämistä jatketaan työn julkaisemisen jälkeen.</p>	
Asiasanat syrjäytyminen, etsivä nuorisotyö, moniammatillinen yhteistyö, kehittäminen	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree programme in civic activities and youth work

ABSTRACT

Author Reetta Karvonen	Number of Pages 52 and 2 attachments
Title Developing and mapping the practice of outreach youth work through network survey	
Supervisor(s) Merja Kylmäkoski	
Subscriber and/or Mentor Omnia/ Outreach youth work, Sirkku Reponen	
<p>Abstract</p> <p>The thesis is made in co-operation with vocational school Omnia where there has been an outreach youth work since 2008. The co- operation is ongoing in three municipalities such as Espoo, Kirkkonummi and Kauniainen.</p> <p>The study surveyed a network of experiences and areas of development of the Omnia outreach youth work survey questionnaire. The aim was to find out how multiprofessional co-operation outreach youth work and other actors. The goal was to get suggestions for development co-operation partners for outreach youth work and collaborate with them.</p> <p>The survey was sent to a network of 280 representative and 70 of these respondents were assembled purposely for development, including some which are already established at the time of the thesis. The survey area of the outreach work had not yet been established, and Omnia together with the query formulated in the work to develop a network of support for the wishes of direction. The survey also strengthen truth activities the co-operation between the different organizations.</p> <p>The theoretical part deals with social exclusion, multi-professional co-operation and development of the work Developmental proposals were put into practice the work is done during the operation, and will be further developed following the publication of the work.</p>	
Keywords exclusion, youth outreach work, a multi-professional co-operation, development	

Sisällys

2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA	8
3 SYRJÄYTYMINEN	9
3.1. Syrjäytymisen käsite	10
3.2 Syrjäytyminen Suomessa	13
3.2 Kuka syrjäytyy tai syrjäytetään?	14
4 ETSIVÄ NUORISOTYÖ	15
4.1 Etsivän työn kuvaus	16
4.2 Historia	17
4.3 Etsivän nuorisotyön periaatteet	19
4.4 Lakimuutos	20
4.5 Rahoitus	21
4.6 Haasteet	21
4.7 Nuorisotakuu	23
4.8 Etsivän nuorisotyön työmuodot ja ohjausprosessi	24
4.9 Sosiaalipedagoginen näkemys	25
4.10 Sosiaalista pääomaa, mistä sitä saa?	26
4.11 Osallistaminen	27
4.12 Puuttuva subjektius?	28
5 MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ	29
5.1 Mitä on moniammatillinen yhteistyö?	29
5.2 Moniammatillisen työn vaatimukset	31
5.3 Moniammatillinen yhteistyö etsivässä nuorisotyössä	31
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	33
6.1 Tutkimuskysymykset	33
6.2 Aineistonkeruu ja tutkimusmenetelmä	35
6.3 Aineiston analysointi	35
6.4 Tutkimuksen eettisyys	35
6.5 Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys	37
7 VERKOSTON KOKEMUKSET ETSIVÄSTÄ NUORISOTYÖSTÄ	37
7.1 Alue	37
7.2 Tunnettavuus	38
7.3 Linkki yhteistyöhön	39
7.4 Markkinointi	40
7.5 Sisällöt	41
7.6 Millaista palvelua verkosto toivoo Omnian etsivältä nuorisotyöltä?	43
7.7 Kehitettävää verkoston kokemana	44
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	45
9 POHDINTA	46
LÄHTEET	50
LIITTEET	53

LIITE 1: Kysymykset	53
LIITE 2: Saatekirje kyselyyn	54

1 JOHDANTO

Syrjäytyminen, ulkopuolisuus, osattomuus, marginaalissa sekä yhteiskunnan ulkopuolella ovat termejä, joilla kuvataan nuoria työmarkkinoiden ja koulutuksen ulkopuolella, vailla aktiivista toimintaa, asuntoa ja toimeentuloa. Nuori itse harvoin kokee itsensä syrjäytyneeksi tai ulkopuoliseksi, vaikka ongelmia olisikin enemmän kuin itse pystyy hoitamaan. Puhetta syrjäytyneistä ja syrjäytymisestä on ollut valtavasti vuonna 2013 ja 2014 keväällä, niin poliittisten tahojen kuin valtakunnallisten medioiden osalta. Yleisradio kampanjoi näyttävästi syksyllä 2013 Nuorille. Nyt! – ohjelmasarjassaan, jossa keskityttiin vain nuorten syrjäytymiseen. Keväällä 2014, pilotoitiin Mikkelissä ja Espoossa liputushanketta, jolla pyritään ehkäisemään syrjäytymistä, huoli nuoresta ilmoitetaan järjestelmään, jonka avulla tieto kulkee eri toimijoiden välillä ja tilanteeseen pystytään puuttumaan hyvin aikaisessa vaiheessa.

Havahtuminen siihen, että nuoret eivät voi hyvin, eivät pysty koulu- ja työelämään tai jostain syystä löydä sinne on herättänyt myös valtion siihen, että jotain on tehtävä. Yksittäisen ihmisen koko työiän kestävä syrjäytyminen maksaa valtiolle 700 000e (Valtion tarkastusvirasto 2007). Varhaisen vaiheen puuttuminen syrjäytymisen prosessiin ja korjaava työ on tuonut hyviä tuloksia niin tilastollisesti kuin nuorten itsensä kertomana. Esimerkkinä Omnian etsivän työn luvut vuodelta 2013, tavoitettuja nuoria oli 817 joista 70 % sijoittui jatkotoimenpiteisiin. Etsivä työ työmuotona tuli lain mukaan pakolliseksi jokaiselle kunnalle (voimaanastuminen 1.1.2011) (laki 693/2010 ja HE 1/2010 vp).

Opinnäytetyöni käsittelee etsivää nuorisotyötä koulutuskuntayhtymä Omnian toiminta-alueella. Etsivän nuorisotyön tunnettavuutta ja kehittämisohdotuksia kartoitettiin verkostokyselyn avulla. Tutkimustyön tuloksia alettiin toteuttaa käytännössä keväällä 2014, suoraan osana Omnian etsivää nuorisotyötä

Etsivässä työssä toteutetaan monia eri toiminnallisten menetelmien ja nuorten osallisuutta tukevien työn muotoja. Yksilöllinen jalkautuva palveluohjaus, jossa ei ole ohjaukselle aikarajaa tai tulosvastuuta, on työmuotona ainutlaatuinen palveluiden kentällä.

Nuorten osallistaminen ja sosiaalinen vahvistaminen on ehkäisevän työn ydin, sillä se tarkoittaa nuorille suunnattuja tekoja ja toimia elämänhallinnan parantamiseksi ja

syryjätymisen ehkäisemiseksi (Sosiaaliportti, 2014). Tavoitteena saada nuorelle sosiaalista pääomaa, jotta nuori pystyy kasvamaan itsenäiseksi ja toimia yhteiskunnan jäsenenä.

Hakiessani Humanistiseen ammattikorkeakouluun toivoin, että pääsisin työskentelemään syrjäytymisvaarassa olevien nuorten kanssa. Aihe oli ajankohtainen ja siihen liittyvät ilmiöt olivat mielenkiintoisia. Olin nähnyt läheltä kuinka helposti ihminen voi luisua pois ns. normaalin elämän rajapinnoilta. Yksi väli vuosi muuttuu viideksi ja kotoa pois lähteminen todella vaikeaksi. Uskoin, että minulla on oikeanlainen etiikka tehdä etsivää nuorisotyötä, kohdata nuoret yksilöinä positiivisella maailmankatsomuksella, ilman ennakkoluuloja ja odotuksia. Kun mahdollisuus ensimmäiseen harjoitteluun tuli, hain ainoastaan Omniaan ja valmistauduin huolellisesti. Päästyäni harjoitteluun ja sitä myötä saatua vakituiseen työsuhteen etsivässä nuorisotyössä, koen työn mielenkiintoisena, haastavana ja oman työn jatkuva kehittäminen on mahdollista.

Etsivää nuorisotyötä ei voi tehdä ilman monialaista verkostoyhteistyötä. Yhteistyökuvioista ja verkoston toiveista etsivän työn kentällä on vähän tutkimustuloksia. Aihe muotoutui miettiessämme työpajakoordinaattorin kanssa markkinointia ja verkoston toiveita. Tutkimuksessani kartoitankin verkoston näkemystä jo olemassa olevista palveluista, sekä kehitysehdotuksia, joiden myötä lähdemme kehittämään työtämme, toimintatapojamme, markkinointia sekä yhteistyötä verkoston kanssa tulevaisuudessa eteenpäin.

Seuraavaksi valotan tutkimukseni taustaa ja aikaisempia tutkimuksia. Teoriaosuudessa avaan syrjäytymistä koskevaa käsitteistöä, etsivää nuorisotyötä sekä kerron mitä on moniammatillinen yhteistyö valtakunnallisesti sekä Omnian tasolla. Tämän jälkeen kerron tutkimuksestani ja sen tuloksista. Lopuksi pohdin tutkimustani kokonaisvaltaisesti ja siihen vaikuttavia asioita. Pohdinnassani käsittelen osattomuuden problematiikkaa. Lisäksi tuon esille, mitä hyötyä tutkimuksestani oli ja onko tarvetta jatkotutkimukselle.

2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA

Etsivän työn tunnettavuus, työmuodon kokonaisvaltainen laajeneminen valtakunnalliseksi työmuodoksi sekä hallitusohjelmaan kirjatut tavoitteet nuorten osallisuuden ja itsenäistymisen tukemisesta ja syrjäytymisen ehkäisemisestä puhuvat selkeää kieltä siitä, että aihe on ajankohtainen (Pääministeri Kataisen hallitusohjelma 2011, 37). Syrjäytymisestä ja sen kustannuksista valtio kuin kuntatasolla on keskusteltu niin mediassa kuin hallituksessa. Hallitusohjelmaan kuuluu mm. myös Kaste II- hanke, joka käsittelee riskiryhmien palvelujen kehittämistä, matalankynnyksen palveluiden edistämistä sekä luodaan kohdennettuja palveluita riskiryhmien terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (THL 2014)

Ajankohtaisuudesta kertoo myös Nuorisotakuu, joka astui voimaan 2013 tammikuussa. Nuorisotakuun tarkoituksena on taata alle 25-vuotiaille nuorille vailla opiskelu tai työpaikkaa sekä alle 30-vuotiaille vastavalmistuneille kolmen kuukauden sisällä työttömyydestä jokin aktiivinen toimenpide, joka voi olla työkokeilu, harjoittelu, työvoimapolitiittinen koulutus, työpajatoimintaa, kuntouttavaa työtoimintaa, työpaikka tai mahdollista koulutusta. Jokaiselle peruskoulun päättäneelle taataan koulutuspaikka lukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa, oppisopimuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin (OKM 2014) Nuorisotakuun taustalla toimii opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö. Etsivään nuorisotyöhön ja työpajatoimintaan on hallitus luvannut n. 8miljoonaa/vuosi (nuorisotakuu.fi,2014).

Etsivä nuorisotyö on avainasemassa puhuttaessa syrjäytymisen ehkäisemisestä sekä niiden nuorten yhteiskuntaan takaisin saattamisesta, jotka ovat olleet vuosia työmarkkinoiden ja koulutuksen ulkopuolella. Etsivän työn määrittelyssä lain mukaan autetaan syrjäytymisuhan alla olevia alle 29-vuotiaita nuoria (OKM 2013). Nämä nuoret tarvitsevat erityistä tukea kiinnittyäkseen tarjolla oleviin palveluihin sekä ylipääntään löytääkseen ne. Etsivä työ auttaa nuoria kokonaisvaltaisesti arjenhallinnan,

henkisten voimavarojen löytämisen sekä koulutukseen ja työhön hakeutumisen osalta.

Tutkimukselleni on niin tilaajaorganisaation kuin itseni mielestä tilausta, sillä tutkimusta etsivästä työstä on melko vähän. Omnian toiminta-alueen etsivän työn verkostoyhteistyöstä ei lainkaan. Aihe oli koko etsivien tiimin mielestä tarpeellinen ja kiinnostava ja opinnäytetyönteon aikana vakiintui Omnian etsivään työhön uusia toimintamalleja opinnäytetyöni vastausten pohjalta.

Omnian etsivästä työstä on aikaisemmin tehty hankeraportti / opinnäytetyö, mutta se keskittyi vain ammatillisen oppilaitoksen sisällä tehtyyn etsivään työhön. Opinnäytetöissä, jotka olivat toteutettu muissa kunnissa tai kuntayhtymissä käsiteltiin asiakkaiden kokemuksia, katutyön vakiinnuttamista, toimintapajojen ja käytänteiden kokemuksia käytännön työssä sekä yhteistyötahojen arvioita etsivästä työstä. Kirjallisuutta suomeksi on myös todella vähän. Tehdessäni opinnäytetyötäni minua haastateltiin keväällä 2014 julkaistuun kirjaan etsivästä työstä. Joten kirjallisuus lisääntyy samalla, kun työn tunnettavuus kasvaa. Toiminta-alueemme muodoista ei ole tehty tutkimusta ja koimme sen tärkeäksi ja merkitykselliseksi oman työmme kehittämisen kannalta. Siksi päädyin tähän aiheeseen ja tällaiseen teoriaperustaan.

3 SYRJÄYTYMINEN

Syrjäytyminen on prosessi, jonka aikana yksilö jää ulkopuolelle sellaisista asioista, jotka yhteiskunta katsoo merkittäväksi ihmisen hyvinvoinnin kannalta. Nuorten kohdalla koulutus- ja työ ovat merkityksellisimmät rakenteet, joiden ulkopuolella oleva yksilö katsotaan syrjäytyneeksi.

Etsivä työ on työmuoto, jossa pyritään hyvin konkreettisin menetelmin, kädestä pitäen ehkäisemään syrjäytymistä sekä auttamaan yhteiskunnan ulkopuolelle joutuneita nuoria takaisin työelämään ja koulutuksen piiriin.

Syrjäytymisen käsite on tulkinnanvarainen ja moniarvoinen (Suurpää 2009, 4). Syr-

jäytymistä ei voida tarkastella vain lukuina tai tilastoina, koska siihen kuuluu aina myös kulttuurinen arvokysymys: mitä arvotamme tärkeäksi ja miksi? Nuoret itse kokevat juuri syrjäytyneeksi leimaamisen loukkaavana tai jopa vitsinä, koska he haluavat olla ulkopuolella työmarkkinoista tai kokevat, että huilivat vain pari vuotta, ei sitä voida kutsua syrjäytymiseksi. Mistä asioista syrjäytyneen ihmisen oletetaan syrjäytyvän; yhteiskunnan tiedonkeruujärjestelmistä, yhteiskunnasta, arkisista toiminnoista, sosiaalisista yhteisöistä, hyvän elämän määreestä vai objektiivisin mittarein osoitusta hyvinvoinnista? Kappaleessa kerron syrjäytymisen käsitteestä ja ilmiön moniulotteisuudesta. Käsittelen myös syrjäytymis-käsitteeseen liittyvää negatiivisuutta ja sen vaikutusta ihmisten asenteisiin.

3.1. Syrjäytymisen käsite

Syrjäytymisen käsitettä on käytetty ja käytetään edelleen hyvin erilaisissa tarkoituksissa riippuen sosiaalisesta ja historiallisesta kontekstista. Terminä syrjäytyminen on hyvin monitahoinen, jonka vuoksi sitä on hyvä tarkastella yhteiskunnallisesta, koulutuksellisesta sekä yksilön näkökulmasta. Syrjäytymiskeskusteluissa nousee vahvasti esille niin koulutuspoliittiset kuin työvoimapolitiittisetkin näkökulmat. Suomessa syrjäytymiskäsite tuli ensimmäisen kerran esille 1970-luvulla korvaamaan lähinnä sosiaalipolitiikassa epämääräisesti käytettyä vieraantumisen käsitettä. Varsinainen syrjäytymiskeskustelu käynnistyi Suomessa vasta 1980-luvulla joukkotyöttömyysaallon myötä. Nuorten syrjäytymiseen alettiin kiinnittää enemmän huomiota 1990-luvun alun laman myötä. Huolimatta siitä, että syrjäytymisen käsite on suomen kielessä suhteellisen uusi, on syrjäytyminen ilmiönä ollut esillä jo pitkään historiassa aina nälkävuosien kerjäläisarmeijoista huutolaislapsiin. (Sipilä 1985, 72; Jahnukainen 2005, 44.) Syrjäytymisestä on myös Suomessa tehty paljon tutkimusta aina käsitteen synnystä tähän päivään saakka. 2000-luvulle tultua aihe on entistä ajankohtaisempi ja se on saanut paljon huomiota osakseen niin koulutus- kuin sosiaalipolitiikassakin. (Lehtisalo & Raivola 1999, 14.)

Syrjäytyminen on laaja-alainen ilmiö, jolla tarkoitetaan usein psyykkis-aineellista ongelmakokonaisuutta, henkistä putoamista yhteiskunnan normaalien käytänteiden ulkopuolelle, erilaisia päihderiippuvuuksia ja rikollisuuden muotoja (Myrskylä 2012, 2).

Syrjäytynyt on usein normaalien sosiaalisten verkostojen ulkopuolella, omassa ryhmässään, jossa on muitakin yhteiskunnan ulkopuolella olevia nuoria tai kokonaan yksin. On myös nuoria, jotka vapaaehtoisesti ovat irtautuneet koulutusmaailmasta. ”Vaihtoehtonuoret” haluavat elää yhteiskunnan ulkopuolella ja ovat valinneet vastakulttuurisen tien (Jyrkämä 1986, 51; Rinne & Kivirauma 2003, 15–16.) Syrjäytyminen on myös työstä, kuluttamisesta, yhteisöllisestä toiminnasta, vaikuttamisesta sekä val-lankäytöstä sivussa olemista (Granfelt 1998, 80-86 Laine, Hyväri & Vuokila-Oikkonen 2010,11.)

Jyrkämän jaottelun, syrjäytymisen ulottuvuudet, mukaan voidaan tutkailla syrjäytymisen ilmiötä suomalaisen järjestelmänäkökulman kautta, jossa syrjäytyminen nähdään hyvinvointijärjestelmän sektoreiden valossa. Taulukolla voidaan todentaa käsitteen syrjäytyminen, moniulotteisuus. Tutkimuksia ja taulukoita luotaessa on kuitenkin otettava huomioon myös se, kuinka hyvin ne vastaavat syrjäytyneiden omaa kokemusta ja näkemystä omasta todellisuudestaan (Suurpää ym. 2009,4- 5.)

Taulukko 1. Syrjäytymisen ulottuvuudet (Jyrkämä 1986, 40).

	Koulutuksellinen	Työmarkkina-	Sosiaalinen	Vallankäytöllinen	Normatiivinen
Alueet	koulutusinstituutit	työmarkkinat, työelämä	perhe, lähiyhteisöt	yhteiskunnalliset vaikutuskanavat	julkisuus, kansalaismielipiteet
Sisällöt	tietojen, taitojen ja valmiuksien vähäisyys tai puuttuminen	työn sisällyksettömyys, huonot työolot, työttömyys ja sen uhka	siteettömyys, ystävyyksettömyys, sivullisuus	vallan ja vaikutusmahdollisuuksien puuttuminen	"normaalisuuden" rikkominen
Mekanismit	valikoituminen, valikoituminen koulutusaloille ja -tasolle	valikoituminen, valikoituminen huonoihin työmarkkina-asemiin, urautuminen työttömäksi	avioerot, eristäminen/eristyminen lähiyhteisöstä	joutuminen vallankäytön ja kontrollin erityiskohteeksi	leimautuminen ja leimaaminen "norminrikkoksi", poikkeavaksi
Syyt ja taustatekijät	kilpailu koulutuspaikoista, "koulutuskulttuuri", yksilölliset resurssit	työmarkkinoiden ja työelämän muutokset	perheen "kriisi", lähiyhteisöjen mureneminen	vallankäytön monimutkaistuminen, kontrollikoneistojen kasvu	yhteiskunnallisen ilmapiirin koveneminen
Seuraukset	resurssien vähäisyys kovenevassa kilpailussa	toimeentuloon, terveyteen ym. liittyvät ongelmat	sosiaalisen tuen ja ulkoisen kontrollin heikkeneminen	vähäiset mahdollisuudet itseä koskeviin ratkaisuihin	itseleimaaminen, identiteetti-ongelmat

Lämsä (2009,32) toteaa, että taulukko on teoreettisena mallina todellisuutta pelkistävä, eivätkä syrjäytymisen seuraamukset ja syyt erotu todellisuudessa niin selvästi toisistaan kuin taulukossa on määritelty. Taulukosta kuitenkin jäsentyy syrjäytymisen prosessimainen eteneminen ja ongelmien kasaantuminen. Olen huomannut ilmiön käytännössä työssäni, asiakkaillani on alkanut ongelmat ala-asteella ja peruskoulu on suoritettu rimaa hipoen. Tämän jälkeen on tullut keskeytys toisten asteen koulusta, nuori ei pääse työmarkkinoille ilman koulutusta ja työkokemusta ja ajautuu huonoon seuraan, päihdekuviot alkavat ja mahdollisesti rikollisuus ja sitten seuraa pitkäaikaistyöttömyys. Näin syrjäytymisprosessi etenee prosessina, jolloin jo varhain alkavat ongelmat, jotka sitten kasaantuvat vuosien saatossa ellei yksilö saa apua ja pysty katkaisemaan kierrettä. Janhukainen on tehnyt viiden tason kautta etenevän mallin (2001,3) kuvaamaan tätä ilmiötä

Syrjäytymiseen johtavia tekijöitä on monia, Myrskylä (2012) mainitsee syrjäytymisen olevan henkinen mielentila ja syrjäytymiseen liittyvän usein perheiden hajoamista, köyhyyttä, asunnottomuutta sekä mielenterveysongelmia. Suomessa on herätty siihen, että syrjäytyminen on ajankohtainen yhteiskunnallinen haaste. Jokainen syrjäytynyt ihminen maksaa yhteiskunnalle opetusministeriön laskelmien mukaan 1,2 miljoonaa vuodessa Taloussanomat 2011. Luvut syrjäytyneiden määrästä vaihtelevat suhteellisen paljon. Myrskylä toteaa, että on selvitettävä keitä syrjäytyneet ovat, ja missä ryhmissä on suurin syrjäytymisriski. On myös olemassa suuri joukko nuoria, joilla on hyvä syy olla rekisterien ulkopuolella, esimerkiksi hoitavat lapsia kotona, pitävät välivuotta, valmentautuvat tuleviin pääsykokeisiin, ovat aktiivisia kolmannella sektorilla tai harjoittavat vapaita ammatteja. Näille toimijoille on yleistä se, että heistä ei jää merkintää hallinnollisiin rekistereihin ja täten toimintojen harjoittajat lasketaan syrjäytyneiksi.

Myrskylän analyysissä tulee ilmi, että syrjäytymisriskiä lisää sukupuoli, maahanmuuttajataustaisuus, perhesuhteiden rikkonaisuus, huostaanotto, asunnottomuus, koulutuksen puute ja sen aiheuttama työttömyys. Voidaan myös todeta, että yhteiskuntaluokat uusintavat toisiaan, syrjäytyneiden nuorten vanhemmista noin puolet on itsekin työttömiä tai ulkopuolisia (Myrskylä 2012).

3.2 Kuka syrjäytyy tai syrjäytetään?

Siljanderin (1996) sekä Lämsän (2009) mukaan syrjäytyminen on ongelmallinen käsite sen leimaavuuden takia. Syrjäytyminen katsotaan usein olevan yksilöpsykkisenä ongelmana tai käyttäytymismallina. Syrjäytyneet katsotaan yhteiskunnan epäonnistujiksi, jotka eivät ole pärjänneet siinä mikä ns. ”normaaleille” ihmisille on helppoa ja itsestään selvää. Käydään koulut, muutetaan omilleen ja mennään töihin. Todellisuus on kuitenkin toinen. Kaikki työ ja koulu-elämän ulkopuolella olevat eivät ole syrjäytyjiä eikä tietyt sosiaaliset ongelmat aiheuta syrjäytymistä (Lämsä 2009, 29). Syrjäytyminen on prosessi ja huonoon asemaan joutuminen edellyttää sitä, että yksilö itse kokee myös olevansa syrjäytynyt, sen, että oma tilanne ja kokemus omasta tilanteesta on huono. Jolleivät he, jotka ovat syrjäytyneet itse koe olevansa yhteiskunnan ulkopuolella, on keskustelu, jota käydään lähtenyt väärille urille. Syrjäytyminen on siis ilmiö, jota voidaan tutkia, kun on yksilöitä, jotka kokevat olevansa huonomassa asemassa tai kokevat ahdistusta siitä, että ovat olleet vuosia kotona tekemättä mitään (Laine ym. 2010, 14–45). Toisaalta, jos ihminen tunnistaa oman syrjäytymisensä on vaarana se, että häntä aletaan määritellä samaan käsitepiiriin kuuluvilla muillakin käsitteillä (Karjalainen & Lahti 2005; Laine ym. 2010, 15). On absurdia ajatella, että kaikkia, jotka ovat esimerkiksi etsivän asiakkaina, voitaisiin kuvata ja määritellä samoilla ominaisuuksilla ja piirteillä. Syrjäytymis-termistä on käyty paljon keskustelua, esimerkiksi NUORI 2013 tapahtumassa käytiin kiivasta väittelyä siitä, että ketä kutsutaan syrjäytyneeksi ja miksi. Ei voida ajatella, että kaikkiin ihmisiin sopisi yksi kuvaava sana, jossa kaiken lisäksi on vielä negatiivinen kaiku. Ei ole moniakaan nuoria, jotka kuvailisivat itseään syrjäytyneeksi. Nuoret ajattelevat, että olosuhteet ovat ajaneet heidät sellaiseen tilanteeseen ja yksi asia on johtanut toiseen, jonka vuoksi kotonaolo on pitkittynyt.

Ilmiönä syrjäytyminen on kyseenalainen. Ihmisten näkemys hyvästä elämästä, arvoista, normeista ja elämäkulusta vaihtelevat suuresti. Mielestäni on hienoa, että nuoret myös kyseenalaistavat kulutusyhteiskunnan vaatimukset ja etsivät omaa polkua, jonka kautta löytävät tasapainoisen arjen ja onnen. Olen käynyt paljon keskustelua omien asiakkaitteni kanssa siitä, miksi koulua pitää käydä ja mikä on ylipäätään tämän elämän tarkoitus. Syrjään vetäytyminen kulutus- ja palkkakeskeisestä yhteiskunnasta voi olla myös nuoren aivan oma valinta (Roos & Hoikkala 1998, 12 Laineen ym. 2010, 16).

Syrjäytymis-termin viljelemisen sijaan olisi hyvä keskittyä myös siihen, kuinka moni nuori lopulta tekee ison työn päästäkseen takaisin yhteiskunnan täysivaltaiseksi jäseneksi. Tärkeintä on kuitenkin yksilön kokemus siitä, että hän voimaantuu ja saa sosiaalisia resursseja niin, että työ-, ja kouluelämässä oleminen on myös mielekästä, eikä pelkkää suorittamista tai muiden odotusten täyttämistä. Rakenteellisesti olisi jo peruskouluun tehtävä muutoksia, jotta yksittäisten nuorten huono olo huomattaisiin ajoissa ja syrjäytymisen prosessi pystyttäisiin ehkäisemään. Surullisinta syrjäytymisessä mielestäni kuitenkin on se, että rakenteiden pettämisen takia on vuositasolla kymmenillä tuhansilla nuorilla todella paha olla, siihen täytyy herätä jokaisella sektorilla.

Syrjäytymisessä yksilön ja yhteiskunnan väliset yhteisölliset siteet heikentyvät, voidaan käyttää termiä liittäminen. Liittämisessä näitä siteitä pyritään vahvistamaan tai luomaan uudelleen. Syrjäytymisen vastainen työ sisältää juuri sellaisia toimenpiteitä, ajattelutapoja ja politiikansuuntauksia, jotka auttavat syrjäytyneitä nuoria takaisin yhteisöjen piiriin (Laine ym. 2010, 16-17).

4 ETSIVÄ NUORISOTYÖ

Tässä luvussa käsittelen etsivän työn taustaa, menetelmiä ja lakia, johon toiminta perustuu. Etsivästä työstä ilmestyi opinnäytetyön tekemisen aikaan muutamia julkaisuja, mutta kattavaa etsivästä kertovaa kirjallisuutta ei ole. Etsivää työtä on tehty eri muodoissa jo pitkään, mutta lain puitteissa tehtävää työtä on tehty vakiintuneesti vain

kymmenen vuotta. Lopuksi kerron Omnian etsivästä nuorisotyöstä, jossa itse olen työskennellyt opintojeni ohessa yli kaksi vuotta keväällä 2014.

4.1 Etsivän työn kuvaus

Etsivä työ on valtakunnallisesti vakiintunut Suomeen. Valtion avustuksella etsivää työtä tehtiin vuonna 2013, 283 kunnassa (OKM, 2014). Etsivä työ on erityisnuorisotyötä, jossa työntekijät ovat läsnä nuorten keskuudessa ja tarjoavat luotettavan aikuiskontaktin (OKM, 2014). Etsivän nuorisotyön ohjaajat tavoittavat nuoren, joka on tuen tarpeessa ja ohjaavat hänet sellaisten palveluiden piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan ja kehitystään. Opetus- ja kulttuuriministeriö kuvailee etsivää nuorisotyötä toiminnaksi, jossa etsitään ja tuetaan alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat vaarassa syrjäytyä. Nämä nuoret ovat koulutuksen- ja työmarkkinoiden ulkopuolella tai vaarassa tippua niistä. Usein nuoret eivät itse löydä palveluita tai kiinnity toimintoihin. Etsivä nuorisotyö ohjaa palveluihin, jotka lisäävät nuorten elämännhallinnallisia taitoja, valmiuksia hakeutua töihin tai koulutukseen sekä luomaan nuorelle suuntaa tulevaisuuteen. Palveluita ovat esimerkiksi koulutuskuntayhtymän alueella Omnian nuorten työpajat, Vamos -toimintakeskus, Kirkkonummen Toimintakeskus, Espoon Diakoniasäätiön kuntouttava pajatoiminta, Hyvä Koti ry:n ryhmätoiminta, Työhönvalmennuskeskus sekä erilaiset työkokeilupajakoja tarjoavat yritykset.

Toiminta on nuorelle vapaaehtoista, eikä ohjaukseen vaadita lausuntoja tai lähetteitä. Tavoitteiden toteutumisessa lähtökohtina nuorisolaissa ovat yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus, yhteisvastuu, tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen (Häggman 2014).

Lähtökohtaisesti ohjataan nuori oikeiden palveluiden pariin. Toiminta perustuu ensisijaisesti nuoren itsensä antamiin tietoihin ja hänen omaan arvioonsa tuen tarpeesta. Keskusteluilla ja useilla tapaamisilla aktivoidaan nuori itse ajattelemaan omaa tilannettaan, tehtyjä asioita ja tulevaisuutta. Työssä toteutuu kriittisen, vapauttavan pedagogiikan lainalaisuudet, ohjauksessa saadaan nuorille sellaisia kokemuksia omasta olemisestaan, että nuoret uskaltavat ilmaista itseään ja heräävät pohtimaan omaa elämäänsä ja tavoitteitaan. Vapautuksen pedagogiikka vapauttaa yksilön tietoisuuden, jotta hän kykenee näkemään todellisen tilanteensa ja lähtemään liikkeelle (Kur-

ki, 2005, 336). Ideologia on oleellisen tärkeä, koska se saa aikaan liikettä. Kun nuoria motivoidaan ajattelemaan kriittisesti omaa olemistaan ja yhteiskuntaa, löytyy usein ideologia, jonka myötä nuoria saadaan liikkeelle. Löydetään esimerkiksi ala tai paja, jonka myötä nuori pääsee toteuttamaan omaa näkemystään itsestään ja yhteiskunnasta. Nuoren kanssa kartoitetaan eri vaihtoehtoja ja keskustellaan esimerkiksi syy-seuraussuhteista sekä eri koulutuksien sisällöistä ja työnkuvista. Päätöksenteko edellyttää sekä yksityiskohtaista informaatiota että korkeatasoista kognitiivista toimintaa (Pennington 2005, 159).

Usein nuoren tilanne on niin monilta osin sekaisin, että epätoivo voiko asiat mitenkään järjestyä on este tai rajoite koulunkäynnin aloittamiselle tai työkyvylle. Aloittaessa asioiden purkaminen, hoidetaan yksi asia kerrallaan, tilanne selkeytyy ja ajatuksille tulee tilaa. Purkaminen aloitetaan asioista, jotka vaikuttavat nuoren päivittäiseen elämään. Nuoren kanssa käydään esimerkiksi kiinteistöpäällikön kanssa sopimassa vuokravelalle maksusuunnitelma, mennään yhdessä sosiaalipalveluihin hakemaan täydentävää toimeentulotukea, tehdään yhteishaku ja ohjataan nuori työharjoitteluun. Ohjaamani nuori antoi yllä kuvattuun tilanteeseen palautetta: "Nyt voin taas nukkua".

4.2 Historia

Etsivän työn ohjaajana koen merkittäväksi sen, että saan omassa työssäni toimia omien arvojeni ja näkemyksieni pohjalta, humanistisella työotteella. Etsivän ohjaajan on annettava arvo jokaiselle nuorelle, kunnioittaa ja oltava sellainen taho, joka ei missään vaiheessa tuomitse nuorta. Etsivän työn ohjaaja antaa parhaimmillaan voimia ja uskoa tulevaisuuteen, voimaannuttaa nuorta vuorovaikutuksessa, jossa nuori kokee, että hänestä välitetään, keskustelu on avointa, ohjaajaan voi luottaa ja ympäristö on turvallinen.

Etsivän työn historia ylettyy kauas 1800-luvulle. Pelastusarmeija työskenteli Englannin slummeissa etsien tuen tarpeessa olevia ihmisiä ja auttaen heitä (Etsivä työ, 2007, 12). Etsivä työ alkoi ammatillisesti Suomessa 1960-luvulla, työn lähtökohtana oli sama näkemys, joka nykyäänkin ohjaa työtä, perushumaanisuus (Kaartinen-Koutaniemi 15, 2012). Työ oli katutyötä, jonka juuret Suomessa on seurakunnan teke-

män prostituoitujen auttamistyön perusteissa. Etsivä työ käynnistyi, koska yhteiskunnan palvelujärjestelmän ulkopuolelle jäi kasvava joukko nuoria. Samat syyt ovat kasvattaneet etsivän nuorisotyön valtakunnalliseksi erityisnuorisotyön muodoksi 2000-luvulla. Samoin kuin 1960-luvulla menivät ohjaajat nuorten luo, jengeihin ja nuorisoryhmiin. Ulos toimistoista, sinne missä nuoret liikkuvat. Tavoitteena oli yksinkertaisesti solmia kontakti ja toiveena, että siitä syntyisi jotain, joka hyödyntäisi kohdattuja nuoria (Kaartinen- Koutaniemi 16, 2012).

Työllä ei tuolloin 60-luvulla ollut ammatillisesti muotoutuneita malleja. Ohjaajat tekivät työtä rajattomasti, usein käyttäen suuren osan elämästään auttaakseen marginaalissa olevia, ilman ammatillisia metodeja. Työ oli hyvin kuluttavaa ja työntekijät paloivat nopeasti loppuun tai marginalisoituivat yhdessä asiakkaidensa kanssa (Kaartinen- Koutaniemi 17, 2012). 1980-luvulla ymmärrettiin, että työn tueksi on luotava rakenteita ja malleja, jotta työtä voitaisiin tehdä pitkäjänteisesti. 1980-luvulla vakiintui jengityö varsinaiseksi etsiväksi työksi, tällöin työntekijöitä alettiin kouluttaa ja A-klinikkasäätiö järjesti kenttäpäiviä. Norjasta haettiin malleja, jotta Suomeen saataisiin vakiinnutettua pitkäjänteinen työmuoto. Norja on etsivän nuorisotyön edelläkävijämaa. Etsivän nuorisotyön tekijät olivat Norjassa koulutettuja ja heillä oli vahva ammatti-identiteetti. Johtoporras tuki työtä ja sen kehittämistä (Kaartinen - Koutaniemi 16,2012).

1990-luvulla tuotiin Suomeen Oslossa jo 1969 aloitettu työn kehittämisestä syntyneet mallit ja toimintatavat. Norjassa työ oli hyvin rakenteellisesti asettunut moniammatilliseen kenttään. Norjan malli pilotoitiin Tampereella ENTin hankkeessa. Periaatteisiin kuului perinteisestä kontrollivelvoitteesta irtautuminen, työ oli siis suunnitelmallista, mutta perustui nuorten omiin toiveisiin, kokemuksiin ja toteutettiin kokonaisuudessaan nuorten ehdoilla (Kaartinen- Koutaniemi 18, 2012). Hanke onnistui hyvin ja ENT on vakiinnuttanut asemansa Tampereella, tosin tarkennetun tehtävänannon mukaan. Ammatillisesti järjestäytyneen työn, työn periaatteiden ja käytäntöjen hiominen 1990-luvulla synnytti hiljakseen nykymuotoisen etsivän työn, joka toimii tällä hetkellä lähes kaikissa Suomen kunnissa. Nuorisolain muutos etsivästä työstä tuli voimaan 1.1.2011. Tämä muutos oli uuden aikakauden alku ja etsivä työ alkoi maakunnissa muotoutua asiakasryhmänsä ja resurssiensa näköiseksi. Työn painopisteeksi muodostui ehkäisevä sekä korjaava työ (Kaartinen- Koutaniemi 15, 2012).

Valtakunnallisesti tehdään etsivää työtä Suomessa hyvin erilaisilla ~~sapluunoilla~~ työmenetelmillä. Kunnallinen etsivä nuorisotyö on pienemmillä paikkakunnilla osa-aikaista, jolloin ohjaaja on iltaisin esimerkiksi nuorisotilalla töissä, usein samojen nuorten kanssa, joita ohjaa myös etsivän työn ohjaajaroolissa. Pääkaupunkiseudulla etsivää työtä toteutetaan usein järjestöjen tai koulutusyhtymien rahoittamana. Tällöin ohjaajat tekevät pelkästään yksilöohjausta ja työ on rakenteellisesti kohdennettu etsivän työn toimintaan. Jalkautuvaa työtä ei esimerkiksi Omniassa ole tehty lainkaan, koska asiakkaita on ollut valtavat määrät. Nuoret, jotka eivät löydä palveluun ovat jääneet huomioimatta. Opinnäytetyöni tulosten kautta jalkautimme kolme etsivää kirjastoihin kokeiluluontoisesti.

4.3 Etsivän nuorisotyön periaatteet

Etsivän työn perusajatuksena on löytää sellaiset nuoret, jotka ovat avun tarpeessa. Tarjota heille ohjausta, joka auttaa heitä siinä hetkessä eteenpäin, motivoimaan ottamaan osaa omaan elämään. Etsivä työ on ensisijaisesti asenne ja tosisijaiseksi menetelmä (Etsivä työ 2007, 17). Nuorilla saattaa olla huonoja kokemuksia viranomaisista, koulu- tai työmaailmasta tai ihmisistä ylipäätään. Luottamuksen syntyminen on ensiarvoisen tärkeää. Kaartinen ja Koutaniemi (2012), kuvailevat etsivän työn olevan toimintaa, jossa viedään tuki ja palvelut niiden nuorten luokse, jotka eivät pysty niitä itse hakemaan. Ohjaajana koen työn mielekkääksi juuri sen takia, että se on niin joustavaa ja toimii täysin nuoren ehdoilla. Ystävällisyys, kehuminen ja vilpittömän tutustuminen nuoreen ovat usein jo toimintatapoina hyvin aseistariisuvia. Etsivä työn arvoperusta pohjautuu toisen ihmisen kunnioittamiseen, huolimatta hänen taustastaan tai elämäntilanteestaan (Kaartinen- Koutaniemi 2012, 20). Nuoren voi olla vaikea hyväksyä, että jonkin instanssin edustaja on oikeasti rinnalla niin kauan kuin tarve vaatii, auttaen ja aina uudestaan ottaen vastaan, jos tulee keskeytys tai tehtyä virheitä. Keskustelulla ja humanilla työotteella saadaan hyviä tuloksia ja nuorten ja verkoston positiivinen palaute kertoo siitä, että työmuotona etsivä työ on ainutlaatuinen palveluiden kentällä.

4.4 Lakimuutos

Nuorten kanssa tehtävää työtä ohjaavat monet lait: nuorisolaki (2006, muuttui täydentyen 2011), lastensuojelulaki (2008), Suomen perustuslaki (1999), kuntalaki (1995), kirkkolaki (1993) ja yhdistyslaki (1989) sekä niihin liittyvät valtioneuvoston asetukset ja muut sitovat päätökset. Käytännössä lakien myötä tehdään asetukset ja päätökset. Kunnalle kuuluu nuorisolain myötä nuorisotyö ja politiikka eli mm. etsivä työ ja nuorten tieto- ja neuvontapalvelut (OKM. 2012) Nuorisolain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisolain muuttuessa myös etsivän työn ohjauksen työn luonne muuttui koulutus- kuntayhtymässä enemmän elämänhallinnan ohjaamiseksi, korjaavaksi työksi, koulutus- ja työpolkujen ohjaamisen sijaan. Keskustelua käydään arjenhallinnasta ja työelämätaidoista. Asiakkuudet pitenevät ja moniongelmaiset nuoret lisääntyvät. Tarkoituksena on toki ohjata nuori oikeiden palveluiden piiriin, mutta palveluiden vähyys, esimerkiksi mielenterveyskuntoutujien osalta tarkoittaa sitä, että ohjaaja on tukena usein myös hoitokontaktin aikana ja nuoret turvautuvat ohjaajiin, jolloin etsivän on hyvä tietää ammatilliset rajansa ja tehdä tiivistä yhteistyötä hoitavan tahon kanssa.

Ohjaaminen on kohdennettu koulutuskuntayhtymän alueella resurssipulan vuoksi siihen, että nuoret sijoittuisivat mahdollisimman nopeasti eteenpäin. Esim. päihde- ja mielenterveyskuntoutujat ohjautuvat kauttamme terveys- ja sosiaalitoimeen. Kun nuoren kunto on riittävä, voidaan asiakkuus taas käynnistää ja etsiä yhdessä koulutuspaikkaa, asuntoa ja työtä. Kuitenkin on pidettävä mielessä, että työ on erityisnuorisotyötä ja kaikki meille tulevat nuoret ovat joiltain osin marginaalissa. Nuorten tilanteet vaihtelevat arjenhallinnan täydestä puuttumisesta lyhyeen pajalle ohjaamiseen. Useilla on puutteita sosiaalisissa taidoissa, vuorovaikutuksessa ja toimimisessa normaalissa työ- tai kouluympäristössä. Entistä enemmän on nuoria, jotka ohjautuvat suoraan esimerkiksi osastoille, erilaiset diagnosoimattomat mielenterveysongelmat saavat nuoret voimaan todella huonosti ja on etsivän nuorisotyön ohjaajan tehtävä asiakastilanteessa arvioida, mikä palvelu on ajankohtainen. Työ onkin todella haastavaa, kun nuori saattaa ohjaustilanteessa kertoa esimerkiksi kuulevansa ääniä tai kokeneensa vakavasti traumatisoivia asioita. Ohjaajan on oltava kallio, johon nuori voi turvata ja osata toimia vaativissa asiakastilanteissa.

4.5 Rahoitus

Etsivän työn rahoitus tulee pääosin opetus ja kulttuuriministeriöstä. OKM rahoittaa yhtä etsivän nuorisotyön ohjaajaa kohden 30 000 euroa rahoituskausittain. Rahoitusta haetaan syksyisin seuraavalle 12 kuukauden toimintakaudelle, rahoitus ei noudata kalenterivuotta. Etsivä nuorisotyö on ollut lakisääteistä vuoden 2011 alusta, mutta rahoituksen projektimaisuuden takia on useissa kunnissa valtakunnallisesti etsivät toimivat määräaikaisilla työsopimuksilla. Tämä myös aiheuttaa sen, että valtakunnallisesti etsivien vaihtuvuus on suuri.

Toiminta-alueen kunnat, Espoo, Kirkkonummi ja Kauniainen, rahoittavat omalta osaltaan etsivän nuorisotyön palkkauskuluja. Kuntien rahoitusosuus on laskettu prosentuaalisesti etsivän työn asiakasmäärien mukaan niin, että Espoo maksaa eniten suurimman asiakasohjautuvuuden vuoksi.

4.6 Haasteet

Ohjaajien täytyy osata toimia kolmen kunnan alueella ison asiakasmäärän ja kolmen kunnan toimijoiden kanssa, sisältäen julkisen sektorin, kolmannen sektorin, vanhemmat sekä muut yhteistyökumppanit. Verkostolle joudutaan usein selittämään, mitä työtä tehdään ja minkä lain mukaan tiedot täytyy siirtää. Paikkoja, joihin nuoria ohjata on suhteessa asiakasmäärään vähän, koulujen pisterajat nousevat ja pudonneet ovat usein todella heikossa asemassa. Lähes kaikki etsivän työn asiakkaat tarvitsevat tukea ja paikkoja, jossa voi toimia mielekkäässä ympäristössä, oppia työelämätaitoja ja saada ohjausta. Näitä paikkoja ei ole Omnian toiminta-alueella tarpeeksi. Byrokratia uuvuttaa nuoret ja moni ei halua olla tekemisissä sosiaalitoimen tai TE-toimiston kanssa. Nuoren kokemuksen mukaan heitä ei kuulla, tai toimintatavat ovat niin joustamattomia ja vaikeita, ettei nuori koe sen palvelevan itseään.

Moneksi vuodeksi kotiin syrjäytyneet nuoret ovat haaste palveluverkostolle, heille ei ole olemassa riittävästi palveluita. Matalan kynnyksen toimintaa tarjoaa Vamos-toimintakeskus. Heillä on toimintakeskusryhmä, jossa voi aloittaa muutamalla tunnilla päivässä. Ryhmään mahtuu n. 20 nuorta. Starttikaistaryhmään, jossa käydään neljänä päivänä viikossa, neljä tuntia mahtuu n.15 nuorta. Osa nuorista ei kykene sitou-

tumaan Vamoksen tavoitteelliseen toimintaan ja he saavat etsivältä työltä tarvitsemansa pitkäkestoisen tuen.

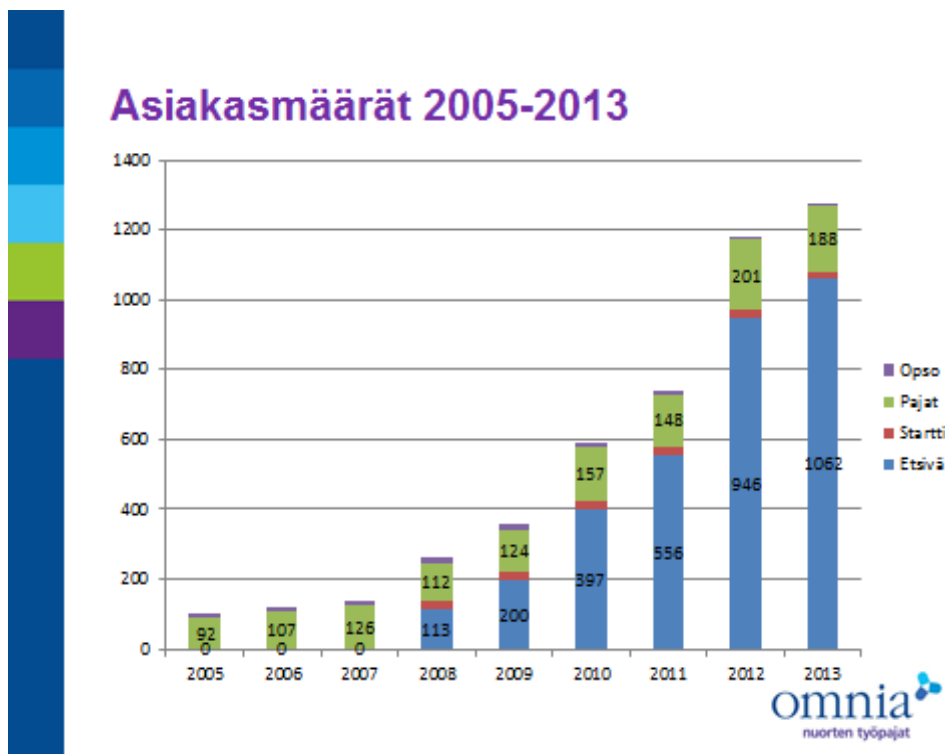
Verkosto toivoo etsivältä työltä tukea kotikäynteihin, apua tukea työkokeilupaikan etsimiseen ja työnhakuun. Etsivän nuorisotyön toivotaan näkyvän myös kirjastoissa, ostoskeskuksissa sekä oppilaitoksissa. Resurssit riittävät tällä hetkellä linjauksen myötä yhteen kotikäyntiin, jonka jälkeen nuoren olisi oltava siinä kunnossa, että hän pystyy tapamaan etsivää toimistolla tai sovitussa paikassa. Voimme auttaa etsimään paikkoja ja tehdä hakemuksia, mutta työhaastatteluihin ym. emme lähtökohtaisesti tule mukaan. Tietenkin tapauskohtaisesti voidaan joustaa, mutta tarvetta tukeen on enemmän kuin resursseja.

Ohjaajalta vaaditaan kykyä arvioida nuoren tarpeet, asiakkaasta saadun tiedon hyödyntäminen ohjauksessa, hyvät sosiaaliset taidot, kykyä käsitellä ja päivittää valtavaa määrää tietoa nuorisoilmiöistä, lainsäädännöstä, uusista toimijoista, kelan ja sosiaalitoimen muutoksista. TE- toimiston pykälistä, jotka koskevat montaa eri osa-aluetta, kuten työkokeilua ja palkkatukea. Ohjaajalla tulee olla tietoa erilaisista mielenterveysongelmista, miten käyttäytyy esimerkiksi nuori, jolla on paniikkihäiriö. Ohjaajan tulee osata dokumentoida ja analysoida tietoa nuorista, mutta myös osata jakaa tietoa asiakkaita hyödyntävällä tavalla.

Tässä haasteet pähkinän kuoressa:

- Nuorisotyöttömyys
- Kotiin syrjäytyminen
- Mielenterveysongelmat
- Päihteet
- Asunnottomuus
- Palveluiden ja resurssien riittämättömyys
- Kasvavat asiakasmäärät
- Epärealistiset tulevaisuudennäkymät
- Sitoutuminen ohjaukseen
- Matalan kynnyksen palveluiden puuttuminen
- Nuorten taloudenhallinnan vaikeudet

- Arjen hallinta
- Palveluiden sirpaleisuus

Huomioitavaa on, että pajalla olevien nuorten määrä on pysynyt lähes samana, kun etsivien asiakasmäärät ovat kymmenkertaistuneet viiden vuoden aikana.

4.7 Nuorisotakuu

1.1.2013 astui voimaa nuorisotakuu, jonka myötä paine sopivien ohjauspaikkojen löytymiseen kasvaa. TE-toimiston puolelta tullaan vastaan niin, että palkkatuen saaminen helpottuu, koulutuksia lisätään, nuorelle tarjotaan mahdollisuutta starttirahaan ja aktiivinen ohjaus TE -toimiston puolelta jatkuu, jos työttömyys pitenee. Saa nähdä miten tämä vaikuttaa etsivään työhön, saako nuori kolmen kuukauden sisällä aktiivista toimintaa. Nuorten näkökulmasta muutosta ei luultavasti paljoakaan tule, jos tarjotut palvelut eivät ole mielekkäitä, ei nuori osallistu niihin ilman rahallista korvausta.

Osasta TE-toimiston kursseja ei saa minkäänlaista korvausta vaikka nuoren on pakko niihin osallistua, tai saa esim. 9 yhdeksän euron ylläpitokorvauksen päivältä. Merkityksellistä olisi luoda palveluita, jotka palvelevat nuorten jatkosuunnitelmia, ovat toimivia ja mielekkäitä, jotta nuoret sitoutuvat niihin. Usein nuoria aliarvioidaan palveluja tuottaessa. Toimijoina yksilö arvioi omia mahdollisuuksiaan, olenko riittävän kykenevä juuri tässä ympäristössä (Laitinen 2006, 46). Jos nuoret otetaan mukaan suunnitteluvaiheessa tai muovataan toimintaa sen edetessä, saadaan toimintatapoja, jotka hyödyntävät niin yhteiskuntaa kuin yksilöä.

4.8 Etsivän nuorisotyön työmuodot ja ohjausprosessi

Etsivän nuorisotyön asiakkaiden tilanteet vaihtelevat niin suuresti, että yhtä ohjausprossin polkua on vaikea määrittellä. Kuitenkin lainalaisuuksina ovat seuraavan kuvan toimet:

Ilmoitus nuoresta tulee esimerkiksi kouluilta, vanhemmilta, sosiaalitoimesta, TE-toimistosta tai nuori ottaa itse yhteyttä esim. pajahakemuksen kautta.

Ensimmäiseksi nuorelle soitetaan ja sovitaan tapaaminen nuoren toivomaan paikkaan tai osallistutaan jo sovittuun tapaamiseen esimerkiksi koululla. Tämä saattaa madaltaa kynnystä tulla seuraaviin tapaamisiin.

Nuori kohdataan keskusteluihin pohjautuvissa ohjaustapaamisissa, joissa kartoitetaan nuoren tilanne. Keskustellaan nuoren omista voimavaroista, jaksamisesta, mikä toiminto olisi nuorelle mielekkäin. Tämä vaihe voi kestää muutamasta tapaamisesta vuosiin. Etsivässä nuorisotyössä ei ole ohjaukselle aikarajaa, toki nuoren etua ajatellaan ja jos hoitokontaktin saaminen on ensimmäinen askel, voi nuori käydä esimerkiksi jakson kuntoutuksessa ja palata tämän jälkeen ohjaukseen, jolloin katsotaan yhdessä seuraavaa askelta.

4.9 Sosiaalipedagoginen näkemys

Sosiaalipedagogiikka poikkeaa muista tieteen aloista siinä mielessä, että paitsi pohdimalla mikä ihminen on yhteiskunnassa, pyritään käytännön menetelmillä edesauttamaan jokaista yksilöä pääsemään mahdollisimman inhimilliseen, oikeudenmukaiseen ja solidaariseen elämään. Keskeistä sosiaalipedagogisessa toimijuudessa on auttaa yksilöä löytämään oma aktiivisuus ja itseapu ja tuottaa siinä tarvittavaa subjektiivutta. (Hämäläinen 1999, 61.) Autetaan siis ihmistä näkemään oman elämänsä mahdollisuudet yksilöinä ja yhteisössä. Jokainen valinta elämän varrella johtaa tiettyyn suuntaan ja osaltaan poistaa muut vaihtoehdot niin hyvässä kuin pahassa. Ihmisen ei tulisi olla vain aktiivinen kansalaisuudessa vaan nimenomaan itseään koskevissa päätöksissä ja itsetutkiskelussa. Näistä osa-alueista osaltaan koostuu myös sosiaalisen pääoman käsite.

Toistaiseksi sosiaalipedagoginen näkemyksellisyys ei ole vakiintunut esimerkiksi sosiaalityössä tehtävien menetelmien tieteelliseksi pohjaksi. Osaltaan tämä johtuu siitä, että sosiaalityössä ajatellaan, että pedagoginen ote on turha. Tämä johtuu osittain siitä, että sosiaalipedagogiikalla ei ole tarkkoja tieteenala määrittäviä, joita suomalaisessa nuorisotyön koulutuksessa käytetään (Kurki & Nivala 2006, 13). Sosiaalipedagogisten käytännön menetelmien ja tavoitteiden välille on vaikea tehdä jyrkkää rajanvetoa, koska ne toteutuvat arjessa ja elämässä muotoutuen tarpeiden mukaan. Esimerkkinä voidaan mainita sosiaalisten ongelmien ehkäisy, jossa ongelman laajuus ei

vain ole yksilön henkisessä tilassa, vaan myös ulkoisessa elämänhallinnassa; riittävästä toimeentulosta ja ihmissuhteista. Pedagoginen ote auttaa niiltä osin, johon on kykenevä, konkreettisesti on vaikea vaikuttaa esimerkiksi sosiaalisista ongelmista kärsivän toimeentulon pienuuteen muuten kuin tuomalla sosiaalipedagogista otetta poliittisiin päätöksiin (Hämäläinen 1999, 93).

4.10 Sosiaalista pääomaa, mistä sitä saa?

Sosiaalisen pääoman käsitteen kasvavaan kiinnostukseen liittyy, niin kuin moniin tänä päivänä tutkittaviin asioihin, linkittyminen tuloskasvuun, työyhteisöjen toimivuuteen, kansantalouksien erojen selityksiin ja yritysten toimintakyvyn parantamiseen (Ruuskanen 13, 2001). Merkittävä osa ihmisyyttä ja siihen kuuluvaa toimijuutta liittyy henkiseen hyvinvointiin ja heijastuu sitä kautta työelämän kenttään. Sosiaalisen pääoman voidaan katsoa muodostuvan yksilön historiasta, sosiaalisista verkostoista, yhteisön normeista ja arvoista, perheestä, kulttuurista, ryhmäytymisestä, ryhmäidentiteetistä sekä yksilöiden välisestä vuorovaikutuksesta (Ruuskanen 26, 2001). Sosiaalinen pääoma saadaan osaltaan perintönä ja kasvatuksen myötä, mutta aikuistessaan ihminen on omalta osaltaan päävastuussa omasta hyvinvoinnistaan ja sitä kautta henkisestä pääomastaan. Kaikkein ei voi itse vaikuttaa. Jos jää työyhteisön ulkopuolelle, on vahva sosiaalinen pääoma tarpeen, jotta pystyy esimerkiksi ottamaan asian puheeksi sekä suojelemaan itseään ja tarvittaessa vaihtamaan esimerkiksi osastoa. Ihmisen sisäinen pääoma ei funktionaalisesti ole riippuvainen vain ulkoisista tekijöistä.

Yhteiskunnan sosiaaliset rakenteet ovat aina selityksenä eriarvoisuuden, huono-osaisuuden ja syrjäytymisen lisääntyessä. Radikaalin kasvatuksen piirissä on mietitty, mitä ongelmia parlamentaarissa demokratiassa on, ja kuinka niitä voitaisiin ehkäistä tai ratkaista. Lasten ja nuorten tulisi oppia ymmärtämään käsitysten ja ideologioiden vaikutuksia tietoisuuksiemme rakentumisessa. Käytännössä tämä on osallistavaa politiikkaa; osallistaloutta, osallistavaa budjetointia ja osallistuvaa päätöksentekoa. (Suoranta 225, 2005.) Osallisuus on aina tiiviisti liitoksissa sosiaalisen pääoman kanssa. Nuorilla itsellään on konkreettinen näkemys siitä, mihin resursseja kannattai-

si suunnata nuoria koskeissa asioissa ja osaltaan oppia sitä kautta vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin myös vanhemmalla iällä.

4.11 Osallistaminen

Etsivässä työssä toteutetaan monia eri toiminnallisia menetelmiä ja nuorten osallisuutta tukevia työmuotoja. Sosiaalinen vahvistaminen ja osallistaminen voidaan käsitellä ehkäisevän työn ytimeksi, sillä se tarkoittaa nuorille suunnattuja toimenpiteitä elämäntaitojen parantamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Tavoitteena on saada nuorelle sosiaalista pääomaa, jotta nuori pystyy kasvamaan itsenäiseksi ja toimia yhteiskunnan jäsenenä.

Nyky-yhteiskunnassa etusijalla ovat oppimisen ja opetuksen yhteiskunnalliset rakenteet ja tavoitteena ihminen, joka osaa tulkita ja muuttaa yhteiskunnan toimintamekanismeja (Suoranta 2005, 224). Tämä olisi ideaali kasvatuksen päämäärä. Pedagoginen paradoksi muotoutuu juuri siitä, että tehdään itsestä tarpeeton.

Toteutuuko tämä yhteiskunnallisen vaikuttamisen näkökulmasta tänä päivänä? Miten etsivässä työssä voidaan vaikuttaa mm. nuorten yhteiskunnalliseen kasvuun, aktiivisuuteen ja asemaan? Kun nuorelle saadaan ymmärrys omasta sosiaalisesta pääomasta, omasta toiminnasta suhteessa ympäristöön ja omaan tulevaisuuteen vaikutetaan nuorten näkemykseen itsestään yhteiskunnan jäsenenä. Sosiaalinen maailma on muotoutumassa talouden muutosten myötä häviäjiin tai voittajiin (Ilmonen 11, 2001). Jos haluat pärjätä verkostotalouden luomassa yhteiskunnassa on luotava sosiaalisia verkostoja. Tutkimuksissa on noussut esille, että juuri ne ihmiset työllistyvät, joilla on sosiaaliset verkostot turvanaan (Ilmonen 11, 2001). Jos nuorelta muuten tukiverkostot puuttuvat tuo etsivä työ tukea haparoiviin päätöksiin omasta tulevaisuudesta, ja pysyy mukana etsien vaihtoehtoja tai auttaen eteenpäin ja ollen tukena tarvittavan ajan. Nuorille saattaa olla vaikea ymmärtää se, että olemme enemmänkin samalla tasolla, kulkien rinnalla kuin autoritäärinen ohjaaja, joka vaatii ja pakottaa. Toki tietyissä tapauksissa pakotteilla on paikkansa, mutta nuorelle pitää selittää ja perustella, miksi tietty jakso esim. epämieluisassa paikassa on kannattavaa. Omalta kohdaltani olen huomannut, että jos pusken nuoria liikaa tai ohjaan heitä esim. va-

paana oleviin pajapaikkoihin, joihin he eivät lähtökohtaisesti ole hakeneet, on sitoutuminen toimintaan heikompa.

Airaksinen (1998) esittelee osallistamisen eri tasot, jossa etsivän työn luonne tulee hyvin kuvaavasti esille:

Yksisuuntainen tiedottaminen – nuori kertoo tilanteensa, etsivä kertoo vaihtoehdot.

Mielipiteen kysyminen – nuoren kanssa keskustellaan mistä lähdetän liikkeelle ja minne suunnataan.

Yhdessä suunnitteleminen - mitä tehdään ja missä järjestyksessä.

Yhdessä päättäminen ja suunnitteleminen - laitetaan asiat liikkeelle.

Nuori saa tukea, mutta halutun suunnan hän määrittelee itse. Onnistumisen lähtökohtana on molemminpuolinen kunnioitus ja usko omaan kykyihin (Airaksinen, 1998, 5). Nuoret huomaavat herkästi, jos et kunnioita, arvosta tai kuuntelet näennäisesti. Yksi osallisuuden peruspilareita on tasa-arvo, kun nuorille puhuu rehellisesti suoraan ja perustelee, saa vastakaikua. Oman ohjaajuteni parhaita hetkiä ovat, kun saan asiakkaan kertomaan haaveistaan ja peloistaan, luottamus koskettaa. Tapaukset, joissa nuori soittaa, kun on tapahtunut jotain ikävää tai hankalaa ja pyytää apua kertoo siitä, että ohjausprosessi on onnistunut. Nuori kokee, että puoleeni voi kääntyä. Esimerkkinä nuori joka soitti aamulla, äitinsä tehneen edellisenä yönä itsemurhan, kysyi mitä tehdä. Näimme seuraavana aamuna ja nuori pääsi kriisiapuun ja ohjaus oli aktiivinen vielä vuoden verran.

4.12 Puuttuva subjektius?

Monen sosiaalisten ongelmien kanssa painivien nuorten ongelma on puutteellinen subjektius, kykenemättömyys tarttua itseään koskeviin asioihin ja muuttaa niitä (Hämäläinen 1999, 61). Aikuisten rooli on keskeinen hyvinvoinnin edistäjänä ja ongelmien ehkäisijöinä. Kotoa saadut ajatus- ja toimintamallit kulkeutuvat sukupolvelta toiselle. Rakenteiden muuttumisesta yhteiskunnassa esimerkkinä voidaan mainita pätkätyöt,

jotka aikaansaavat sen, että nuorten on vaikea suunnitella elämäänsä pitkällä tähtäimellä (Hämäläinen 1999, 89). Henkinen tasapaino on entistä merkityksellisempää. On pystyttävä omaksumaan jatkuvasti uutta, olla moniosaaja, menestyä perhe-elämässä ja kestää tieto- ja informaatioyhteiskunnan jatkuva mediaähky.

Etsivässä työssä pyritään tarttumaan juuri tähän ongelmaan. Tarkoituksena on pystyä luomaan nuorelle visio omasta tulevaisuudestaan ja valaa uskoa siihen, että vaikka kaikki ei menisikään niin kuin on suunnitellut, ei seinä nouse missään kohtaa vastaan. Aina on vaihtoehtoja, vaikka koulutus esimerkiksi keskeytyisi. Kaikki ohjautava etsivä työ, mitä nuorten kanssa tehdään, on lähtökohtaisesti osallistavaa ja vahvistaa nuoria sosiaalisesti.

5 MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ

Sosiaalialalla, järjestötyössä sekä koulutukseen liittyvissä tehtävissä on moniammatillinen yhteistyö keskeisessä osassa. Työ on muotoutunut niin, että julkisissa sosiaali- ja terveysalan keskusteluissa puhutaan entistä enemmän moniammatillisesta tai monialaisesta yhteistyöstä. Uudistukset sosiaali- ja terveystieteillä, resurssien karsiminen ja moniongelmaiset asiakkaat ovat vakiinnuttaneet moniammatillisen yhteistyön toimintamalliksi myös etsivässä työssä. Vaikka etsivällä nuorisotyöllä onkin pitkä historia takanaan, on sen nykymuoto vasta hakemassa paikkaansa palvelujen kentällä. Opinnäytetyössäni kartoitan etsivän työn tunnettavuutta ja on selvää, että lähes kaikilla kenelle kysely lähetettiin on jonkinlainen käsitys Omnian etsivästä työstä. Lähes kaikki vastanneet ovat tehneet yhteistyötä etsivän työn kanssa. Kyselyni otanta valikoitui yhteistyöverkoston kautta.

5.1 Mitä on moniammatillinen yhteistyö?

Moniammatillinen yhteistyö, usein puhutaan myös verkostoyhteistyöstä, verkostopalvereista ja verkostoitumisesta. Vehviläinen (2002,42) kertoo Jalavan ja Virtasen (1995,83) kuvailevan verkostotyötä samantyyllisenä kuin tiimityötä. Tunnusmerkkeinä

ovat yhteinen päämäärä, yhteisvastuu, sitoutuminen, yhteiset tavoitteet sekä toisiaan täydentävät tiedot ja taidot. Vehviläisen mukaan verkosto ja verkostoituminen taas kuvaavat eri toimijoiden tutustumista toisiinsa ja tietojen vaihtamista keskenään. Usein toimijoita yhdistävät samat asiat vastuu, asiakkaat tai työnkuva. Verkostoitumista tapahtuu mielestäni jatkuvasti kentällä toimiessa, kun taas verkostoyhteistyö on pitkäkestoisempaa ja monipuolisempaa yhteistyötä, jossa pyritään yhdessä parantamaan asiakkaan tilannetta ja välttämään päällekkäistä työtä. Monitasoinen asioiden hallitseminen ja ymmärtäminen vaativat useampaa näkökulmaa, mitä yksi ihminen voi antaa. Käytännössä usein konsultoidaan eri toimijoita ja järjestetään yhteisiä palaveriteita, joissa voi olla esim. kuraattori, sosiaalityöntekijä, etsivän nuorisotyön ohjaaja, vanhemmat ja nuori. Monien eri näkemysten avulla saadaan usein hyvää rakentavaa keskustelua, jossa etsivän rooli on usein olla nuoren rinnalla ja kertoa realiteetteja, joita usein nuoret eivät ole kertoneet edes omille vanhemmilleen.

Miten moniammatillinen yhteistyö sitten hyödyntää yhteiskuntaa? Jyrkiäinen (2007,158) näkee verkostoitumisen ja yhteisten asioiden jakamisen keinona estää polarisoituminen. Varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisevä moniammatillinen yhteistyö, osaltaan ehkäisee ongelmien kasaantumista yhdelle yksilölle, kun monen eri alan ammattilaiset tietävät asiakkaan kokonaistilanteen. Onnistuakseen moniammatillinen yhteistyö vaatii yhteistä kieltä ja käsitteitä. Karila ja Nummenmaa (214, 2005) huomauttavatkin, ettei moniammatillinen osaaminen synny panemalla työntekijöitä samaan työtilaan. Todellinen moniammatillinen yhteistyö tunnistetaan kun kaikilla toimijoilla on yhteiset tavoitteet esim. nuoren sijoittuminen aktiiviseen palveluun, eikä vain tyydytä tiedon vaihtamiseen erilaisilla tavoilla (Kovanen 2004).

Iloherranen (2012) on tutkinut moniammatillista yhteistyötä ja sen kehittämistä sosiaali- ja, hän kuvailee moniammatillista yhteistyötä viidellä määreellä. 1) Asiakaslähtöinen työskentely, jossa huomioidaan yksilön elämä kokonaisuutena sekä hänen hoitopolkunsa. 2) Eri ammattilaisten tiedon ja näkökulmien kokoaminen yhteen, yhteistyössä jokaisen asiantuntijan tiedot ja taidot tuodaan yhteen ja vuorovaikutuksessa luodaan yhteinen näkemys ja tavoitteet asiakkaan tilanteesta ja tarvittavista toimenpiteistä. 3) Verkostojen huomioiminen, verkostojen osaaminen tunnustetaan ja huomioidaan ja yhteisistä työmuodoista ja menetelmistä sovitaan yhdessä. Asiakas on mukana ja mahdollisesti hänen läheisensä. 4) Rajojen ylitykset, kaikki verkostopa-

laveriin osallistuvat ottavat osaa keskusteluun ja päätöksiin ja kaikki mielipiteet ovat yhtä. 5) Verkostojen huomioiminen- jokaisen toimijan roolit on kaikille nuoren kanssa työskenteleville selvät. Apua haetaan verkostolta ja tarvittaessa konsultoidaan muita verkoston jäseniä. On tärkeää huomioida se, että asiakkaan tilanteesta riippumatta yhteistyö perustuu samoille asioille. Asiakkaan tavoite on yhteistyön keskiössä ja tärkein tekijä. Tarkoituksena on pystyä vastaamaan asiakkaan ongelmiin ja haasteisiin mahdollisimman kattavasti ja joustavasti.

5.2 Moniammatillisen työn vaatimukset

Onnistuakseen moniammatillinen yhteistyö vaatii eri toimijoiden yhteistä halua tutkia ilmiötä (Isoherranen, 2008, 25-26). Dialogi työntekijöiden välillä vaatii kunnioitusta, kuuntelua, odotusta ja avoimuutta, eri näkökulmien tarkastelua ja mahdollisten ajattelumallien eroavaisuuksiin ei kiinnitetä niinkään huomiota vaan siihen, miten päästää yhteiseen tavoitteeseen yhteisymmärryksessä ja niin, että se on asiakkaan edun mukaista. Muodostetaan kokonaiskuva, jolloin yksilöllisestä tiedosta tulee yhteisöllistä ja saadaan mahdollisimman hyvä kokonaiskuva. Haasteena saattaa olla olettamukset asiakkaasta, väärät tiedot tai luulot, vuorovaikutuksen toimimattomuus, epäkunnioitus tai eriävät näkemykset asiakkaan tavoitteesta.

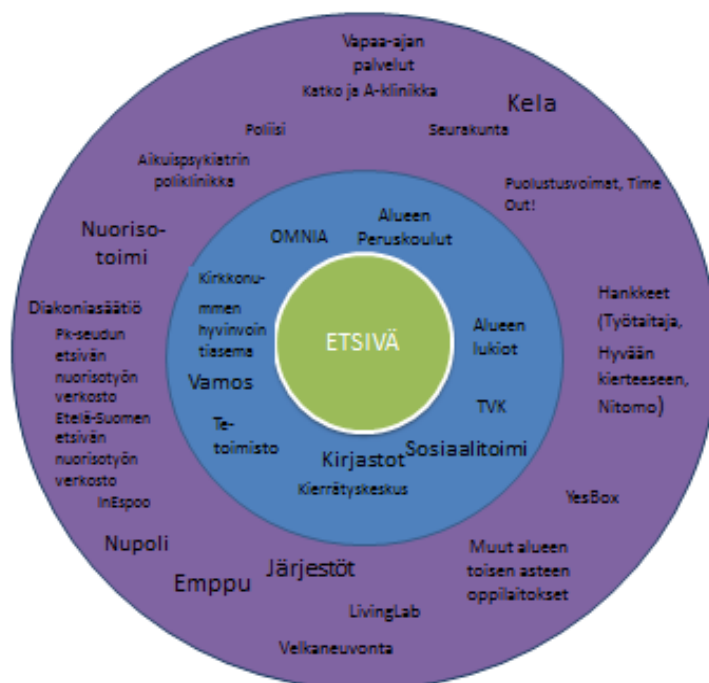
5.3 Moniammatillinen yhteistyö etsivässä nuorisotyössä

Kuten Vehviläinen (2002, 13) toteaa, on moniammatillinen yhteistyö etsivän nuorisotyön kantava voima. Ilman laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa olisi etsivää työtä mahdotonta tehdä. Kun tarkoituksena on ohjata nuori yksilöllisesti eri palveluihin, auttaa asunnon saamisessa, mielenterveys- ja päihdepalveluihin sijoittumisessa, etsiä mahdollisia työkokeilupaiikkoja tai siirtyä koulutukseen, on yksilötapaamisten taustalla valtava määrä moniammatillista yhteistyötä. Usein etsivän asiakkailla on ongelmia monien eri osa-alueiden kanssa ja etsivän nuorisotyön ohjaajan tehtävänä on koordinoita palvelujen saattamista nuoren tietoon ja käyttöön. Etsivän nuorisotyön ohjaajan ei tarvitse olla jokaisen osa-alueen erikoisosaaja, vaan osata konsultoida, sopia yhteisiä tapaamisia ja ohjata nuoria palveluiden piiriin. Yksittäinen työntekijä ei pysty-

kään tietämään kaikkea kaikista palveluista, ottaen huomioon minkäläisten ongelmien parissa etsivien asiakkaat painivat. Ammatillinen rajanveto voi olla häilyvää, kun nuori kertoo ongelmistaan ja etsivä on saanut hyvän luottamuksellisen suhteen nuoreen. Etsivän nuorisotyöntekijän onkin oltava ammattitaitoinen ohjaaja vuorovaikutuksen, osallistavan ohjauksen ja voimaannuttamisen kentällä.

Usein nuorten tarpeet eivät liity työelämään osallistumiseen tai koulupudokkuuteen. Etsivän nuorisotyön asiakkailla on taustalla usein psyykkisiä ongelmia, oppimisvaikeuksia, traumaattisia kokemuksia tai päihdeongelmia. Välimäki (2007, 23) toteaa syrjäytymisvaarassa olevien nuorten ongelmien olevan monitasoisia ja näkee hyvin tärkeänä sen, että on yksi taho, joka ottaa vastuun kokonaisvaltaisesti nuoren tilanteesta ja ongelmien selvittämisestä. Yhteistyökyky eri toimijoiden välillä ja palvelurakenteiden joustavuutta koetellaan juuri silloin, kun asiakkaalla on suuri joukko erilaisia ongelmia ja asioita selvitettävänä.

Cederlöf (2007) kuvailee paikallisesti hyvin toimivan moniammatillisen yhteistyön aseman olevan vakiintunut ja arvostettu. Etsivässä työssä tämä tarkoittaa konkreettisesti ammattitaitoa ohjata nuori oikeiden ja oikea aikaisten palveluiden piiriin.

Kuvio 3. Omnian etsivän nuorisotyön verkosto. Sisäympyrällä aktiivisemmat yhteistyökumppanit, suuremmalla fontilla tiiviimmät yhteistyökuvioittahot. Ulkoympyrällä verkosto, jonka kanssa tehdään harvemmin yhteistyötä mutta ei viikottain.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimukseni on määrällinen eli kvantitatiivinen. Määrällisellä tutkimuksella selvitetään kysymyksiä, mikä, paljonko, missä, miksi, kuinka usein? Määrällinen tutkimus edellyttää riittävän suurta ja kattavaa otosta.

Tavoitteena oli saada yleistävää tietoa ja kysely lähetettiin 280 vastaajalle. Aineisto analysoidaan määrällisiä analyysitapoja käyttäen. Avoimien kysymysten vastaukset analysoidaan laadullisesti. Samassa tutkimuksessa voidaan käyttää sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivisia menetelmiä toisiaan täydentäen.

Tärkeää kyselyä tehtäessä on huomioida, se, mitä kyselyllä haetaan, miten tieto saataisiin parhaiten ja miten sitä analysoidaan. Kyselyn tarkoituksena oli saada yleistä tietoa verkoston kokemuksista ja kehittämisehdotuksista.

Aineiston keruussa käytetään yleensä standardoituja tutkimuslomakkeita valmiine vastausvaihtoehtoineen. Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla saadaan yleensä kartoitettua olemassa oleva tilanne, mutta ei pystytä riittävästi selvittämään asioiden syitä (Viitanen 2011, Heikkilä 13,2005).

6.1 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyöni tavoitteena on kartoittaa verkoston kokemukset etsivästä nuorisotyöstä Omnian toiminta-alueella ja kuinka moniammatillinen yhteistyö toimii etsivän nuorisotyön kanssa. Tavoitteena oli saada rakentavaa palautetta, jonka avulla kehitämme etsivän työn toimintaa verkoston ideoiden Näiden tavoitteiden mukaisesti loin 15 tutkimuskysymystä, jotka esitin työpajakoordinaattori Sirkku Reposelle, hän antoi korjausehdotuksia ja yhdessä katsoimme vielä lopuksi kokonaiskuvan.

Määrällisessä tutkimuksessa pyritään muodostamaan johtopäätöksiä aikaisemmista tutkimuksista, eri teorioista sekä määritellä käsitteitä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2006,131). Tavoitteena tutkimusmenetelmällä on saada vastaus kysymyksiin, jotka pohjautuvat tutkimusongelmiin (Heikkilä 13, 2005). Tutkittavia asioita analysoidaan numeroiden avulla. Aineisto saadaan numeroina tai ryhmitellään numeeriseen muotoon. Nämä numerotiedot tulkitaan ja sanoitetaan (Vilka 14, 2007).

Kyselyni on Survey- tutkimus, joka on tyypillinen määrällisen tutkimuksen menetelmä. Aineisto kerättiin täsmälleen samalla lomakkeella jokaiselta vastaajalta, eli standardoidussa muodossa. Vastaajat muodostivat vastaajajoukon, otannan, nuorisolan ammattilaisista. Tiedonkeruussa on aina hyvä huomioida kuinka paljon tutkijalla on aikaa käsitellä tuloksia, minkälainen budjetti tutkimuksella on sekä mikä on asian luonne (Heikkilä 2005, 19). Lomakkeeseen kannattaa kiinnittää huomiota runsaasti, sillä hyvin laaditun lomakkeen avulla on helppo käsitellä tietoa ja analysoida tuloksia esimerkiksi Webropol-ohjelman avulla. Tutkimustyyppikseni valikoitui kvantitatiivinen tutkimustyyppi, koska hain yleistä tietoa ja aineisto kerättiin kyselylomakkeella Webropol- ohjelmalla. Saatuja tuloksia kuvailen sanallisesti ja kuvioin.

Valitsin kohderyhmäksi etsivän työn yhteistyötahot. Pyrin valitsemaan mahdollisimman monipuolisen otoksen eri alojen toimijoita ja kattavan otoksen myös kaikilta yhteistyökunnilta. En asettanut ehtoja sille kuinka kauan on ollut etsivän työn kanssa yhteistyössä tai onko ollut ollenkaan. Halusin saada tietoa myös viestinnän kannalta, onko mainontaa ja markkinointia tarpeeksi. Tietävätkö alueen toimijat Omnian etsivästä työstä? Halusin saada kaikki sosiaalitoimen työntekijät kolmen kunnan alueelta, jotka tekevät nuorten kanssa töitä, kaikki peruskoulujen opinto-ohjaajat, ammattikoulun opinto-ohjaajat ja kuraattorit, lukioiden opinto-ohjaajat, TE-toimiston työntekijät, vanhemmat, joiden kanssa itse olin tehnyt yhteistyötä, kuntouttavan työtoiminnan työntekijät, psykiatrisen poliklinikan työntekijät, järjestöt sekä nuorisotyöntekijät. Otokseen vaikutti huomattavasti se, että laitoin kyselyn kaikille, jotka olivat tehneet kanssani yhteistyötä joten kysely ei lähtenyt esimerkiksi kaikille nuorten vanhemmille. Kysely lähetettiin 280 henkilölle ja vastausaikaa oli kaksi viikkoa. Kyselyn saatekirjeessä kerroin miksi teen kyselyä, mitä opiskelen ja mihin tarkoitukseen kysely on

tulossa.

6.2 Aineistonkeruu ja tutkimusmenetelmä

Vaikka tutkimuksen aihe on tärkein vastaamiseen vaikuttava seikka, voidaan myös lomakkeen laadinnalla ja kysymysten tarkalla suunnittelulla tehostaa tutkimuksen onnistumista (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2008, 198). Suurin osa kysymyksistäni on monivalintakysymyksiä, kysymysten luonteen ja analysoinnin helpottamisen takia. Avoimia kysymyksiä oli kyselyssä saadakseni kattavaa tietoa, mitä vastaajat todella ovat mieltä. Avoimiin kysymyksiin vastaajilla oli mahdollisuus kertoa omin sanoin mielipiteensä. Avoimien kysymysten vastaukset olivat hyvin samankaltaisia ja tämä helpotti tulosten analysointia. Kyselyni lähetettiin helmikuussa 2014 ja aikaa vastaamiseen oli kaksi viikkoa. Webropol-kyselyn tekeminen tuotti hankaluuksia ohjelman omien tietoteknisten ongelmien takia, mutta kaiken kaikkiaan ohjelmaa oli helppo käyttää, ja sain aikaiseksi virallisen ja kattavan kyselyn.

6.3 Aineiston analysointi

Kvantitatiivisella analyysillä pyritään selvittämään muunmuassa ilmiöiden syy- ja seuraussuhteita, ilmiöiden yhteyksiä, esiintymistä tilastollisten menetelmien avulla. Analyysi voidaan aloittaa tilastollisesti kuvaavalla analyysillä, joka voi myös olla tutkimuksen tavoite. Oman tutkimukseni tavoite oli löytää kehitettävää ja vahvistaa verkoston mielestä hyväksi todettuja käytänteitä. Luokittelin vastaukset niin, että yhteneväiset tulokset eri kysymyksiin yliviivaisin eri väreillä ja kokosin sisällöt yhteen. Näin sain jäsenneltyä vastaukset, joissa oli samankaltaisuutta, kokonaisuudeksi. Ryhmittelyä voidaan kutsua myös eksploratiiviseksi, tuloksista pyritään löytämään yhteneväisyyksiä jotka voidaan näin ollen luokitella omiksi rakenteiksi ja materiaalia pystyy jäsentämään kattavammin (Erätuuli, Leino & Yli-Luoma, 46, 1994).

6.4 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimusten eettisyyteen on syytä aina kiinnittää huomiota. Monet asiat vaikuttavat siihen, että tutkimusta voidaan pitää eettisesti luotettavana. Näitä ovat muun muassa tutkimuksen kohteena olevien ihmisten kohtelu, tutkimusaiheen valinta sekä tutkimuksen toteutuksen ja tulosten raportointi (Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara 2004, 26-28.) Tutkimusaiheen valinnassa on ensiarvoisen tärkeää kuunnella tilaajaorganisaatiota. Kenelle tutkimus tehdään miksi, miten ja millä resursseilla. Tällä hetkellä en olisi pystynyt toteuttamaan ajallisesti teemahaastatteluja tai laajoja asiakasprosessi kuvia.

On myös hyvä miettiä mikä yhteiskunnallinen merkitys aiheella on, ja mitkä ovat aiheen perustelut. Näistä olen kertonut johdannossa ja taustoissa. Tässä kappaleessa kerron miksi juuri tämä aihe ja näkökulma. Mielestäni perustelut ovat hyvät, aihe ajankohtainen ja todella mielenkiintoinen. Myöskin tarve kyselylle oli, sillä toimintaa on Omniassa ollut vuodesta 2008, eikä verkostolle ole tehty kyselyä koulutuskuntayhtymän toiminta-alueella.

Kun kysely suoritetaan Webropol –kyselynä, antavat ihmiset vastaamalla oikeuden käyttää vastauksiaan julkaisuissa. Saatekirjeessä on tärkeää kertoa, mihin kysely tulee ja mihin tietoja käytetään. Mistä heidän yhteystietonsa kyselyyn on saatu ja tiedot taustaorganisaatiosta ja miksi kysely tehdään. Kerroin myös, että kenenkään nimiä ei julkaista.

Tutkimuksessa tulee välttää epärehellisyyttä kaikissa sen vaiheissa. Lähdemerkinnät tulee olla asianmukaisia, tutkija ei saa lainata myöskään omia aikaisimpia tutkimuksiaan. Tuotoksia ei saa kaunistella, värittää, sepittää tai yleistää ilman kritiikkiä. Raportointi ei saa olla harhaanjohtavaa tai puutteellista ja tutkimuksen puutteet on tuotava esille (Hirsjärvi, Remes& Sajavaara 27-28, 2004).

Raportoinnissa pyrin kertomaan tutkimukseni vaiheista totuudenmukaisesti. Myös niistä osista, jotka tekisin toisin. Kyseessä oli ensimmäinen tutkimukseni ja parannettavaa kyllä löytyi. Lähdemerkinnöissä pyrin olemaan täsmällinen ja analysoidessani tuloksia pyrin olemaan neutraali, enkä anna omien mielipiteiden vaikuttaa tutkimustuloksiin. Loppupohdinnassa myös avaan niitä seikkoja, jotka mahdollisesti saattoivat vaikuttaa tutkimukseeni.

6.5 Tutkimuksen luotettavuus ja pätevyys

Tutkimuksen luotettavuus on ensiarvoisen tärkeää. Luotettavuuden arvioimiseen käytetään erilaisia mittaus- ja tutkimustapoja. Arviointiin kuuluvat reliaabelius eli mittatulosten toistettavuus, sekä validius, eli tutkimuksen pätevyys (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 231,2009). Reliaabelius voidaan todentaa esimerkiksi kahden eri arvioijan samantyyppisillä tuloksilla tai jos samaa henkilöä tutkitaan eri tutkimuskerroilla ja silti saadaan samat tulokset, voidaan todeta, että tulos on reliaabeli. Erilaisilla tilastollisilla menetelmillä voidaan todeta mittareiden luotettavuus. Mielestäni kyselyssä tultiin saturaatiopisteeseen eli tulosten kylläntymiseen, sillä samoja vastauksia oli paljon ja saimme sen tiedon mitä lähdimme tutkimuksella hakemaan. Validius eli tutkimusmenetelmän tai mittarin kyky mitata juuri sitä, mitä ollaan tutkimassa. On tärkeää, että vastaajat ymmärtävä mitä kyselyllä haetaan ja tutkijan on ymmärrettävä vastaajien ajattelumalli. Halusimme tietoa palveluiden toimivuudesta ja kehittämiskohteista ja saimme juuri sitä tietoa kyselyni avulla.

7 VERKOSTON KOKEMUKSET ETSIVÄSTÄ NUORISOTYÖSTÄ

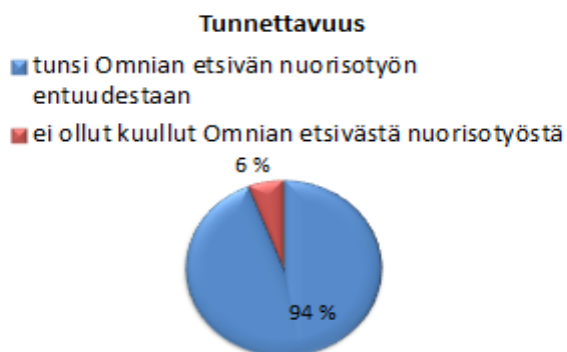
7.1 Alue

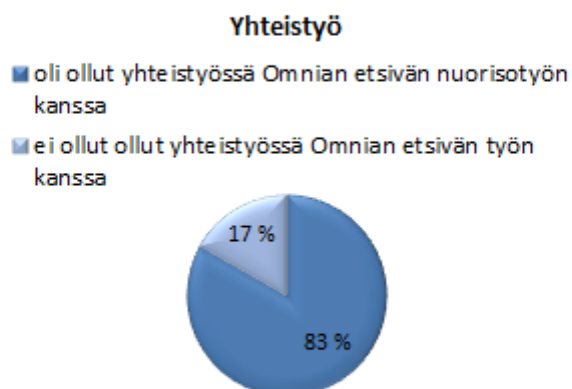
Kyselyyn vastasi 70 henkilöä. Vastausprosentti oli näin ollen 20%. Siispä tutkimuksen tulokset ovat suuntaa antavia. Kuitenkin jo opinnäytetyöni kirjoittamisen aikaan hyödynsimme tutkimuksen tuloksia käytännössä. Kysyimme aluetta, jotta voisimme kartoittaa vastaajien ja yhteistyömme suhdetta. Suurin osa vastaajista 74,3% oli Espoosta, Kirkkonummelta 4,3%, Kauniaisista 8,6%, Helsingistä 7,4%, Vantaalta 1,45% ja muista kunnista (Mikkeli ja Jyväskylä) 4,3%. Tämä selittyy sillä, että suurin yhteistyökunta on Espoo ja Kauniaisista saa yleensä hyvän vastausprosentin. Siellä on aktiivinen nuorten hyvinvointityöryhmä ja halua kehittää alueen toimintaa. Muutoin

vastaukset eivät yllättäneet, osa vastaajista oli muuttanut pois pääkaupunkiseudulta jolloin myös tuli kuntia joiden kanssa emme ole aktiivisesti tehneet yhteistyötä.

7.2 Tunnettavuus

Tämä kysymys oli tärkeä, jotta pystyimme kartoittamaan työmme tunnettavuutta verkostossa. Kysely lähti myös järjestöihin joiden kanssa emme olleet suoranaisesti tehneet yhteistyötä, mutta olin ohjannut omia nuoria järjestöjen palveluihin. Tällaisista tapauksista tuli kieltävä vastaus tunnettavuuteen.

Näiden tulosten pohjalta kuitenkin tietoa Omnian etsivästä työstä on niilläkin verkoston edustajilla, jotka eivät ole tehneet konkreettista yhteistyötä.

7.3 Linkki yhteistyöhön

Suurin osa vastaajista oli oppilaitoksesta 52,9 %. Tämä oli odotettavaa, sillä teemme vahvaa yhteistyötä Omnian ammattiopiston, aikuisopiston, oppisopimustoimiston ja Nuorten aikuisten osaamisohjelman kanssa. Myös perusaste ja lukioissa olemme vahvasti esillä, pitämässä infoja ja vanhempainiltoja. Nivelvaiheessa ohjaamme kaikki alueen peruskoulupudokkaat jatko-opintoihin kesäohjauksessa.

Sosiaalitoimen edustajia oli vastaajista 14,3 %. Sosiaalitoimen kanssa tehdään myös paljon yhteistyötä, niin yksittäisen nuoren kanssa, kuin hioen yhteistyökuvioita. Käymme noin kaksi kertaa vuodessa Espoon eteläisessä ja pohjoisessa sosiaalityössä yhteistyökokouksissa. Kyselystä tuli mieleeni, että emme ole käyneet Kirkkonummen sosiaalityössä pitkään aikaan emmekä Kauniaisissa. Tämä johtunee siitä, että asiakkaita on suhteessa Espooseen niin paljon vähemmän ja aina mennään yksilöllisesti asiakkaan kanssa tapaamaan hänen omaa sosiaalityöntekijää. Alkusyksylle sovitaan tapaaminen kumpaankin.

Nuorisotyöstä oli vastaajista 10 %, selittynee Vamos yhteistyöllä, TE -toimistosta 5,7%, Järjestöistä 7,1% ja vanhempia 10%. Olin erityisen ilahtunut vanhempien vastausprosentista. Muut kohtaan vastasi 5 % ja nämä vastaajat olivat seurakunnasta, HUS:lta, ETYP:stä, aikalisästä sekä terveystoimesta. Tässä huomasin, että olisin voinut laittaa vastausvaihtoehtoihin myös terveystoimen ja seurakunnan.

Avoimissa kommentteissa tulee ilmi etsivän työn arvostus; ” On niitä todella harvoja kontakteja joilla on jokin jatkumo”, ”Nuori ja hänen perheensä eivät jää murheen kanssa yksin” sekä kommentti jossa kulminoituu etsivän työn monipuolisuus ohjauksellisesta näkökulmasta; ” Nuoria varten ei ole muita asiantuntevia tahoja pienessä kunnassa”.

7.4 Markkinointi

Tämä on tutkimukseni merkityksellisin tulos, markkinointia tulisi lisätä 61,5 % mielestä vastaajista. Markkinointi onkin ollut meillä hieman sivussa, ehkä sen vuoksi, että meillä ei ole ollut resursseja ottaa enempää asiakkaita. Kuitenkin kun alueelle on tullut uusia toimijoita, on myös rahoittaja huomauttanut, että uusien toimijoiden aktiivinen markkinointi on huomattu. Kyselyni tulokset tukevat ja vauhdittivat etsivän nuori-

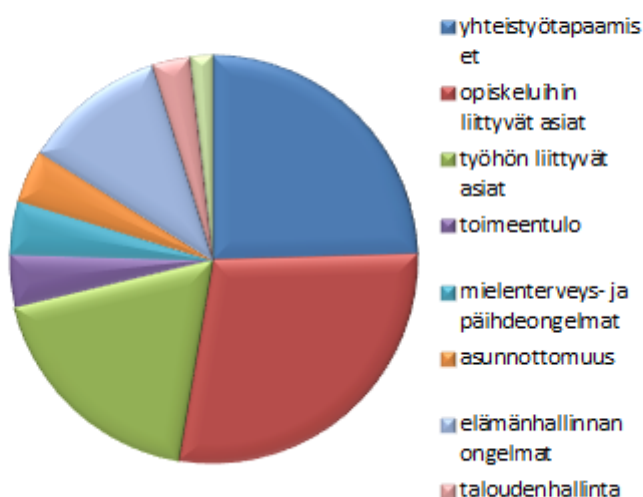
sotyön markkinointia Omnian alueella. Markkinointi on myös asiakkaiden toiveiden tyydyttämistä ja tuotekehittelyä, ei pelkkää mainontaa (Bergström & Leppänen 9, 1994). Markkinoimme koko ajan kentällä työskennellessämme itseämme ja organisaatioitamme. Markkinointia tarvitaan myös non-profit organisaatiossa vaikka tavoitteena ovatkin muut asiat kuin taloudellinen voitto (Bergström & Leppänen 25, 2009). Markkinoinnilla pystytään esimerkiksi ennakoimaan palveluiden kysyntää, jotta resurssit osataan kohdentaa tehokkaasti.

Opinnäytetyöni aikaan teimme etsivien oman julisteen, uusia käyntikortteja ja itse aloitin etsivän nuorisotyön videon suunnittelun yhdessä Omnian videopajan kanssa.

Suuri osa vastaajista 64,9 % toivoi jalkautumista. Pilottoimme kirjastoyhteistyötä tulosteni pohjalta, jossa etsiviä oli yhteishaun aikaan kolmessa eri alueen kirjastossa päivystämässä.

7.5 Sisällöt

Millaisissa asioissa verkosto oli ollut yhteistyössä Omnian etsivän nuorisotyön kanssa

46.6 % oli ollut opiskeluihin liittyvien asioiden tiimoilta. Asia selittynee vahvalla yhteistyöllä Omnian sisällä ja kesäohjauksella, jossa ohjaamme kaikkia peruskoulun jälkeen vailla koulupaikkaa jääviä nuoria.

31 % oli ollut yhteistyössä työhön liittyvien asioiden ympärillä. Tulkitseen tämän tarkoitavan myös työkokeilua ja tähän vastanneen välityömarkkinoiden edustajien joiden kanssa teemme myös paljon yhteistyötä.

41,4 % vastaajista oli ollut yhteistyössä Omnian etsivän nuorisotyön kanssa yhteistyötapaamisten merkeissä. Tämä on hyvä lukema ja yhteistyötä on jatkettava. Suuri osa verkostoyhteistyötä on juuri yhteistyöpalaverien järjestämistä.

Mielenterveys- ja päihdeongelmien myötä yhteistyössä oli ollut 7%, Luku on pieni. Johtuukohan se siitä, etten tavoittanut terveysalan instanssien edustajia, sillä suuri osa etsivien asiakkaista on joko hoitokontaktissa tai sen tarpeessa, syövät mielenterveyslääkkeitä tai käyttävät aktiivisesti päihteitä.

Asunnottomuuden myötä yhteistyössä oli ollut 7% vastaajista. Tämäkin luku on pieni, sillä asunnottomuus on suuri ongelma alueellamme ja teemme viikoittain hakemuksia ja puoltoja.

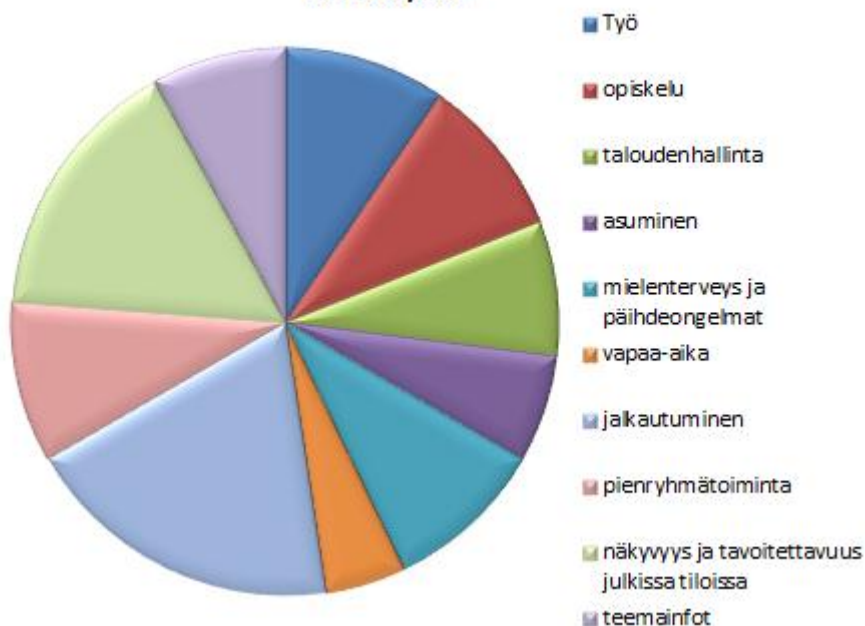
7% oli ollut yhteistyössä toimeentuloon liittyvien asioiden tiimoilta. Tämä linkittyy taloushallintaan jonka myötä yhteistyössä oli ollut 5 %. Jos kysely olisi lähetetty nuorille olisi nämä luvut paljon suuremmat. Teemme lähes kaikkien asiakkaiden kanssa toimeentulotukihakemuksia ja usein myös maksusuunnitelmia laskuille ja rahan käytöstä keskustellaan elämähallintaan liittyen kattavasti. Elämähallinnan ongelmien myötä oli vastaajista ollut yhteistyössä kanssamme 19%. Tämä käsittää kaiken, arjen ruuanlaitosta, kulkuvälineillä kulkemisesta, henkilökohtaista hygieniaa ja kotoa poistumiseen. Elämähallinta on myös henkinen tila, johon oikeastaan ohjaus perustuu. Nuorelle annetaan eväitä joilla hänen henkiset voimavaransa kasvavat ja hän uskoo, että pystyy suoriutumaan arjen haasteista. Tilanteessa jossa ihminen joutuu tarkastelemaan omaa tilannettaan ja tulevaisuuttaan hyvin lyhyellä aika jännteellä, yhteys toiseen ihmiseen saattaa olla ainoa lohduttava tekijä (Vilen, Leppämäki & Ekström 62, 2008). Kokemus siitä, että joku ymmärtää ihmistä tämän vaikeimmillakin hetkillä voi olla parhaimmillaan parantavaa, fyysistä ja psyykkistä kipua lieventävää toimintaa. Etsivässä työssä pyritään siihen, että nuorelle saadaan luottamus omiin kykyihin ja

voimavaroihin mutta myös muihin ihmisiin ja yhteiskuntaan. Luottamuksen syntymisen ammattimaiseen tukijaan vaatii sen, että työntekijä osoittaa kunnioitusta asiakastaan kohtaan (emt. 2008). Tunne siitä, että lähellä on ihminen, johon voi luottaa ja, joka pysyy tiiviisti vierellä vaikeinakin aikoina, on erityisen merkittävä turvallisuutta luova tekijä. Asiakkaan täytyy pystyä luottamaan myös etsivän nuorisotyön ohjaajan arvostelukykyyhin, käytännössä esimerkiksi siihen miten ohjaaja ottaa kuulemansa asiat vastaan tai kertoo nuorelle vaikeistakin asioista. Etsivän nuorisotyön ohjaajan on hyväksyttävä asiakas ongelmineen vaikka ei hyväksyisikään hänen tekojaan. Asiakkaalla on oltava turvallinen olo, että ohjaaja kunnioittaa häntä vaikka hän olisi tehnyt mitä ja kokenut vaikeita asioita (emt 2008). Usein ohjaaja myös nuoren luvalla puhuu hänen puolestaan verkostolle tai yhteistyötapaamisissa jos nuoren voimat eivät riitä. Lähes aina kysyttäessä haluaa nuori, että tulen hänen mukaansa tapaamiin, olen psyykkisenä tukihenkilönä tilanteissa jotka ovat vaikeita. Uudet ihmiset, uusi rakennus, vaikeat asiat ja herkkä mielentila ovat usein syynä ettei nuori ota ensimmäistä askelta esimerkiksi työkokeiluun. Kun tuttu ihminen tulee hakemaan kotoa tai näkee nuoren sovitussa paikassa on kynnys ylittää itsensä hieman matalampi.

Kyselyn positiivisin tulos on se, että 94.7 % oli sitä mieltä, että palvelusta on ollut hyötyä. Myös avointen kysymysten palaute kertoo siitä, että palvelulle on tarvetta ja ohjaus koetaan toimivaksi: ” Asenne kohdallaan”, ” Ammattitaitoiset ja motivoituneet ihmiset Omniassa takaavat hyvän yhteistyön”, ” Monet nuoret ovat löytäneet tuen kautta opiskelupaikan”, Oikeassa paikassa oikeaan aikaan”, ” Hyvä, että tällainen palvelu on olemassa ja oppilaitoksillakin on velvoite ottaa yhteyttä tarvittaessa”, ” Nuoret saavat nopeammin ja parempaa apua” sekä ”Kiitos”. Erään vanhemman toive:” Roikkukaa kiinni niissä nuorissa, jotka eivät ole vielä yhteistyökykyisiä” kertoo etsivän nuorisotyön luonteesta paljon. Ohjausta ei lopeteta vaikka nuori ei olisikaan kykenevä aktiiviseen toimintaan.

7.6 Millaista palvelua verkosto toivoo Omnian etsivältä nuorisotyöltä?

Millaista palvelua verkoston toivoo Omnian etsivältä nuorisotyöltä

Prosentit olivat kaikissa osioissa melko suuria, kertoen, että etsivää työtä todella tarvitaan. Suurimmat prosentit tulivat elämänhallinnallisesta tukemisesta 55%, jalkautumisesta 65%, näkyvyyteen ja tavoitettavuuteen julkisissa tiloissa 50%. Kaikkiin ehdotuksiin ja toiveisiin suhtaudutaan vakavasti ja toimintoja mietitään uudestaan kevään ja syksyn 2014 aikana organisaatiossamme. Myös sitä kuinka voimme hyödyntää esimerkiksi Vamoksen pienryhmätoimintaa etsivien asiakkaiden osalta.

Kyselyssä tuli esille myös resurssien puute: ”Suurin este yhteistyölle on varmaan resurssit, mutta tähän asti olemme saaneet teitä hyvin paikalle kokouksiin”, ”Ajan puute saattaa olla esteenä yhteistyölle..”. Tulevissa rahoituskeskusteluissa onkin syytä huomioida alueen laajuus ja se millaisessa muodossa etsivää työtä halutaan Omniassa toteuttaa.

7.7 Kehitettävää verkoston kokemana

Verkostolta tuli vahvaa viestiä siitä, että jalkautumista tulisi lisätä. ”Enemmän esille”, ”Toivottavasti pystyisitte jalkautumaan vielä enemmän. Usein ne nuoret, jotka eniten tarvitsevat etsivien tukea eivät tule infoihin tai Omniaan”.

Toteutimme kyselyn vastausten pohjalta jalkautuvaa työtä. Olimme yhteishaun aikaan neljänä päivänä Kirkkonummen, Entressen ja Sellon kirjastoissa. Etsivän nuorisotyön ohjaajat olivat antamassa koulutusneuvontaa ja tapaamassa nuoria jotka viettävät aikaa kirjastoissa. Työtä markkinointiin verkostolle ja Länsiväylässä, mutta kontekstina täytyy työmuotoa tarkentaa. Itse olin Entressessä ja yhteishaun viimeisinä päivinä oli nuoria jonossa, mutta muissa kirjastoissa ja varsinkin yhteishaun ensimmäisinä viikkoina oli hyvin hiljaista ja ohjaajat kokivat, että työaika on poissa yksilötapaamisista ja tehokkaasta työnteosta kun kirjastoissa ei ollut varsinkaan päiväsai-kaan oman kohderyhmämme nuoria.

Toinen asia joka selkeästi nousi kyselyssä esiin, oli markkinoinnin lisääminen. Tutkimuksesta jatkotoimenpiteenä teen Omnian etsivään työhön viestintäsuunnitelman. Viestinnässä on huomioitavaa se, että viestintä itsessään on myös sosiaalista pääomaa (Salovaara 5, 2009). Jokainen asiakastapaaminen, verkostokokous, pidetty esitelmä on oman organisaation ja yksikön markkinointia. On tärkeää, että mietitään kelle markkinoidaan ja miksi. Olen ollut kertomassa omia mielipiteitäni hyvinkin kärkeästi kun olemme tehneet mainoksia tai julisteita jotta ne tavoittavat etsivän asiakkaat.

55 % toivoi myös toivoisi Omnian etsivältä nuorisotyöltä lisää panoksia elämänhallinnalliseen ohjaukseen. Tämä tarkoittaa arjen hallintaa, nuoren kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parantamista.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Omnia voitti vuonna 2013 ammatillisen koulutuksen laatupalkinnon. Laatu muodostuu jatkuvasta kehittämisestä ja toiminnan parantamisesta, johon tällä opinnäytetyöl-

länikin pyrin, kehittämään olemassa olevia toimintoja parempaan, verkoston vastausten kautta. Suunnittelin kyselyni ja tutkimukseni huolella, kuunnellen myös tiimini näkemyksiä kehityskohteista. Toteutin kyselyn. Arvioin ja analysoin tulokset ja kehittämiskohteet vakiintuivat etsivän työn toimintamalleiksi. Opinnäytetyöni aikana jo muuttimme toimintatapoja, jalkauduimme ja lisäsimme markkinointia.

Yksilöohjauksen lisäksi on myös tärkeää kehittää organisaatioiden välistä yhteistyötä, jotta asiakastyölle saadaan mahdollisimman hyvät edellytykset. Kyselyni myötä muutamat vastaajat ottivat yhteyttä, joko yksittäisiä nuoria ilmoittaakseen tai sopiakseen yhteistyöpalavereita. Jo nämä toiminnot osaltaan tuovat esille sen, että työstä oli hyötyä ja siitä saatuja vastauksia tullaan hyödyntämään myös jatkossa.

Esittelen työni työpajojen johtoryhmälle ja tiimini jäsenille toukokuussa. Tällöin saan vielä yksityiskohtaisempaa palautetta jo tehdyistä kehittämiskohteista sekä kollegoideni ja esimiesteni ajatuksia verkoston kokemuksista.

9 POHDINTA

Puhuttaessa nuoren osattomuudesta, kaikuu huuto sukupolvien taa. Huonosuaisuuden varjo uusintaa valitettavan usein seuraavan sukupolven sosiaalisen paikan yhteiskunnassa. Loogisesti on vaikea löytää merkityksellisyyttä opiskelusta tai nousemisesta perheen sosiaaliluokan yläpuolelle, jos ei esimerkiksi koskaan ole nähnyt normaalia työssäkäyvän perheen arkea. Vaikka puhutaan hyvinvointivaltiosta, valitettavan usein yksilöstä riippumattomat rakenteelliset seikat vaikuttavat hyvin vahvasti nuoren paikkaan yhteiskunnassa.

Syrjäytyminen on Suomessa malliesimerkki sukupolvelta toiselle siirtyvästä elämänhallinnan puutteesta, huonosta itsetunnosta ja siitä kuinka perusoikeudet eivät löydä niiden luo, joille se olisi ensiarvoisen tärkeää. Syrjäytymisen prosessi alkaa jo varhaislapsuudessa, jolloin lapset omaksuvat ne perusvalmiudet - asenteet, arvot ja toiminnan mallit, joiden kautta he aikuistuvat ja sijoittuvat yhteiskuntaan (Järvinen & Janhukainen 2001,132).

Jotta yksilöllä olisi mahdollisuuksia selviytyä kasvavien paineiden ja vaateiden yhteiskunnassa, on ensiarvoisen tärkeää, että tuntee olevansa osa, ei vain perhettä, lähiyhteisöä, koulua ja työpaikkaa, vaan myös laajempaa yhteisöä. Dialogi itsensä ja sen maailman kanssa, jossa elää, tulisi päätyä johtopäätökseen, että haluan ja pysyn vaikuttamaan niin omiin kuin myös lähiympäristöäni ja globaaleja asioita koskeviin päätöksiin. Olen merkityksellinen.

Osallisuus käsitteenä ei ole mikään merkityksetön asia. Osallisuus on kirjoitettu niin perustuslakiin, kuntalakiin, YK:n lasten oikeuksien yleissopimukseen kuin nuorisolaikiinkin. Koulun tehtävän on tukea aktiivista kansalaisuutta ja rakentaa yhdenvertaisuuden kasvua yhteiskunnassa. Käytännössä tämä on vaativa tehtävä, varsinkin taloudellisesti vaikeana aikana.

Vaikka koulutuksessa korostetaan yksilöllisyyttä ja jokainen oppilas nähdään itsenäisenä yksilönä, voidaan ajatella käytännön toimintamallien tuottavan eriarvoisuutta. Tasa-arvosuunnitelmat ovat puutteellisia ja opetuksessa uudennetaan vällinneeitä käytäntöjä. Erityisesti on puhuttu tyttöjen ja poikien välisestä eriarvoisuudesta ja taloudellisesti eriarvoistuneiden nuorten polarisaatiosta.

Oppilaan koulutuspolkuun ja menestykseen on annettu tietyt edellytykset jo ennen kuin oppilas on aloittanut koulun. Vanhempien sosiaalinen tausta, koulutus ja varallisuus muovaavat oppilaan menestystä. Kotitausta ja elinolot määrittävät sen kuinka hyvin lapset sopeutuvat kouluympäristöön ja miten he menestyvät opinnoissaan (Järvinen & Janhukainen 2001,133). Tutkimuksien mukaan voidaan todeta, että akateemisen perheen lapsella on paremmat mahdollisuudet, koska kotoa saatu tuki ja myös jonkintasoinen painostus tuottavat osaltaan pyrkimyksiä korkeakouluopintoihin.

Mitä kauempana lapsen kotiolot ovat koulun maailmasta, niin kielenkäytön kuin tietotaidon osalta, sitä vaikeampaa hänen on sopeutua. Koulun on myös vaikea tasoittaa erilaisten lähtökohtien tuottamia eroja (Järvinen & Janhukainen 2001, 134). Voidaan yhä valitettavasti ajatella, että ”yläluokka” määrittää arvot, siveyden ja kulttuurin yh-

teiskunnassa. Taloudelliset tekijät täten uusintavat sosiaalisten luokkien kerrostuneisuuden (Antikainen 2006, 315) ja vähentävät oppilaiden välistä tasa-arvoa.

Nyt nähdään 90-luvun laman vaikutukset myös kouluissa. Kun talous oli taantumassa, kiristettiin vyötä päiväkodeissa ja kouluissa, joissa ryhmäkoot suurenivat. Tällöin osa erityishuomiota kaipaavista lapsista jäivät vaille tarpeellista huomiota. Polarisaatio eriarvoistaa nuoria.

Oppilaitokset tukevat oppilaitaan oppimisvaikeuksien, kehitykseen liittyvien pulmien ja fyysisten sekä psyykkisten ongelmien kanssa resurssiensa mukaan. Resurssit ovat kapeat ja liian usein yksilön vaikeuksiin puututaan liian myöhään. Vuoden 2012 alussa voimaan tullut erityisopetuksen uudistus edellyttää menetelmiä, joissa toteutuu yleinen tuki, tehostettu tuki ja viimeisenä vaihtoehtona erityinen tuki, jossa oppilas siirretään erityisopetukseen. Varhaisen puuttumisen saavutukset ovat merkittäviä. Puhuttaessa huostaanotoista, takana on usein satojen tuntien poissaoloja, ennen kuin tilanteeseen puututaan. Nykyisen lakiuudistuksen myötä toivotaan nuorten ongelmiin puuttumisen varhaisessa vaiheessa, ei vaan vähentävän erityisopetukseen siirtämistä ja luultavasti tätä kautta jonkin tasoista leimautumista, vaan myös huostaanottojen ja pahoinvoinnin yleistä laskua.

Hyvinvointi ja elämänhallinta, ehkäisevän ja korjaavan työn ydin on nuoren sosialisoinnin kannalta ensiarvoisen tärkeää. Elämänhallinta on laaja ja vaativa käsite nuorelle, jolla on erimerkiksi mitätön oman arvonn tunto. Monialaisen yhteistyön taustalla on nuorten huutava tarve tulla kuulluksi. Elämänhallinnan osa-alueet puhuttaessa syrjäytymisestä ovat niin moniosaiset, että pelkästään se, että paneudutaan nuoriin, jotka ovat vaarassa syrjäytyä työelämästä, jättää keskustelun ulkopuolelle osattomuuden käsitteen. Tämä käsite kattaa kysymyksen tyydyttävistä ihmissuhteista, harrastuneisuudesta sekä riittävästä toimeentulosta. Tilastojen ulkopuolelle jää suuri määrä riittämättömyyden tunnetta.

Varhainen puuttuminen ongelmiin, nostaa myös nuoren omaa itsetuntoa: ”Minulla on merkitystä, kun huono oloni huomattiin aikaisessa vaiheessa”. Ongelmien kasaantuminen johtaa herkemmin esimerkiksi syrjäytymiseen, jonka taustalla on myös usein

eristäytyminen, kriminalisoituminen ja tunne siitä, ettei kelpaa edes koulutukseen, saati työelämään. Vanhemmat tarvitsevat myös kasvavissa määrin tukea omaan vanhemmuuteen, niin teoriassa kuin käytännössä. Perinteiset kasvatustavat eivät enää toimi muuttuneissa yhteiskunnallisissa oloissa (Hämäläinen 1999, 92).

LÄHTEET

- Antikainen, A., Rinne, R. & Koski, L. 2006. Kasvatussosiologia. 3. uudistettu painos. Porvoo: WSOY
- Bergström, S & Leppänen, A. 2007. Markkinoiden maailma. Helsinki. Edita Prima Oy.
- Bergström, S & Leppänen, A. 2009. Yrityksen asiakasmarkkinointi. Helsinki. Edita Prima Oy
- Cederlöf, P. 2007. Nuorisotoimet rakennemuutoksen kynnyksellä: Selvitys kunnallisen nuorisotyön asemasta ja haasteista kunta- ja palvelurakenteen uudistuksessa, sekä Humanistisen ammattikorkeakoulun tutkimus ja kehittämistyöstä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaalit 14. Saatavana: http://nam.humak.fi/sites/nam.humak.fi/files/liitteet/nuorisotoimet_cederlof_2007.pdf
- Etsivä nuorisotyö 2012. Taulukoita asiakkuuksista. Alavus: Etsivä nuorisotyö
- Granfelt, R. 1998. Kertomuksia naisten kodittomuudesta. Helsinki. SKS
- Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Heikkilä, T. 2005. Tilastollinen tutkimus. 5. – 6. painos. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Hämäläinen, J. 1999. Johdatus sosiaalipedagogiikkaan. Kuopio: Kuopion yliopiston painatuskeskus
- Häggman, E. 2013. Etsivän nuorisotyö, asenne ja menetelmä [Verkojulkaisu] Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus [Viitattu 12.4.2014]. Saatavana: <http://www.slideshare.net/Haggman/etsiv-ty-asenne-ja-menetelm>
- Ilmonen, Kaj 2000. Sosiaalinen pääoma: käsite ja sen ongelmallisuus. Teoksessa: Kaj Ilmonen (toim.). Sosiaalinen pääoma ja luottamus. Jyväskylä: SoPhi.
- Isoherranen, K. (2008). Enemmän yhdessä: moniammatillinen yhteistyö. Helsinki: WSOY oppimateriaalit.
- Isoherranen, K. (2005). Moniammatillinen yhteistyö. Vantaa: Dark Oy.
- Jahnukainen, M. 2005. Koulutus syrjäytymisenehkäisyssä. Teoksessa
- Koivula, P. (toim.) Selviytymisen polkuja. Opetusjärjestelyt oppilaan tukena. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy
- Jyrkämä, J. 1986. Nuoret sivuraiteille? Nuorisosta, syrjäytymisestä, yhteiskunnasta. Teoksessa Mikkola, A. (toim.) Suomalaista nuorisotutkimusta. Tutkijoiden puheenvuoroja. Tutkimuksia ja selvityksiä 1/1986. Helsinki: Kansalaiskasvatuksen keskus
- Jyrkiäinen, A. (2007). Verkosto opettajien tukena. Tampere: Yliopistopaino Oy-Juvenes Print.
- Järvinen, T. & Janhukainen, M. 2001. Vallattomat marginaalit, yhteisöllisyyksiä nuoruudessa ja yhteiskunnan reunoilla (toim. Suutari, M.). Helsinki: Yliopistopaino Oy

- Kaartinen- Koutaniemi, J. (toim.) 2012. Etsivässä työssä. Helsinki. LK-Kirjat/LastenKeskus
- Karila, K. & Nummenmaa, A. (2005). Esi- ja alkuopetuksen jatkumo haastaa opettajat moniammatilliseen työskentelyyn. Teoksessa Hämäläinen, K., Lindström, A. & Puhakka, J. (toim.), Yhtenäisen peruskoulun menestystarina. (s. 212-216). Helsinki: Yliopistopaino
- Karjalainen, V. & Lahti, T. 2005. Pitkäaikaistyöttömyyttä tunnustava tieto. Teoksessa: Hänninen, S & Lahti, T (toim.) toinen tieto: Kirjoituksia huono-osaisuuden tunnustamisesta. Helsinki: Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus ja kehittämiskeskus, 271-292.
- Kovanen, P. (2004). Oppiminen ja asiantuntijuus varhaiskasvatuksessa. Varhaisen oppimaan ohjaamisen suunnitelma erityistä tukea tarvitsevien lasten ohjauksessa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto
- Kurki, L. & Nivala, E. 2006. Hyvä ihminen ja kunnan kansalainen, johdatus kansalaisuuden sosiaalipedagogiikkaan. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy
- Laine, T. Hyväri, S. ja Vuokila-Oikkonen, P. toim. 2010. Syrjäytymistä vastaan sosiaali- ja terveystieteillä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi
- Laitinen, H. 2006 (Toim.) Osallistumisen edellytyksiä järjestötyössä Sarja C. Oppimateriaaleja 11, 2006. Humanistinen ammattikorkeakoulu – HUMAK
- Lehtisalo, L. & Raivola, R. 1999. Koulutus ja koulutuspolitiikka 2000-luvulle. Juva: WSOY
- Lämsä, A-L. 2009. Tuhat tarinaa lasten ja nuorten syrjäytymisestä: Lasten ja nuorten syrjäytyminen sosiaalihuollon asiakirjojen valossa. [Verkojulkaisu]. Oulu: Oulun yliopisto. [Viitattu 25.3.2014]. Saatavana: <http://herkules.oulu.fi/isbn9789514290213/isbn9789514290213.pdf>
- Myrskylä, P. 2012. Eva-analyysi. Hukassa – keitä ovat syrjäytyneet nuoret? [verkkojulkaisu]. Helsinki: Elinkeinoelämän valtuuskunta [viitattu 6.3.2014]. Saatavana: <http://www.eva.fi/wp-content/uploads/2012/02/Syrjailyminen.pdf>
- Nuorisotakuu.fi [viitattu 8.3.2014]
- Opetus- ja kulttuuriministeriö, [viitattu 3.3 2014, 17.4.2014.]
- Etsivän nuorisotyön kattavuus. Saatavana: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisotyoen_kohteet_ ja_ ra_hoitus/etsiva_nuorisotyoliitteet/Etsivvtx_kartta.pdf
- Opetus- ja kulttuuriministeriö [viitattu 20.4] Valtion avustukset etsivän nuorisotyön tukemiseen 2013
- Saatavana: <http://tpy-fi-bin.directo.fi/@Bin/d3a4d1936b4ee33b58325c831b9a5fd2/1399455752/application/pdf/240247/Etsiv%C3%A4n%2bnuorisoty%C3%B6n%2btukeminen%2bvuonna%2b2013%2bOHJE%5B1%5D.pdf>
- Oranen, M. 2010. Lasten osallisuus. <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/hallinto/lapsenosallisuus/>
- Pennington, D. 2010. Pienryhmän sosiaalipsykologia. Helsinki. Gaudeamus

- Pääministeri Kataisen hallitusohjelma.22.6.2014 [Verkkajulkaisu]. Helsinki. Valtioneuvosto [viitattu 15.3.2014]. Saatavana:
<http://valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf/fi.pdf>
- Rinne, R. & Kivirauma, J. 2003. Oppioikeudesta kouluttautumispakkoon.
- Teoksessa Rinne, R. & Kivirauma, J. (toim.) Koulutuksellista alaluokkaa etsimässä. Matala koulutus yhteiskunnallisen asetelman määrittäjänä 1800- ja 1900 -luvulla. Kasvatusalan tutkimuksia 18. Turku: Suomen kasvatustieteellinen seura
- Roos, J-P. & Hoikkala, T (toim.) 1998. Elämänpolitiikka. Helsinki. Gaudeamus.
- Ruuskanen, P. 2001. Sosiaalinen pääoma - käsitteet, suuntauksat ja mekanismit. PDF-dokumentti. Viitattu 16.3.2011.
http://www.vatt.fi/julkaisut/uusimmatJulkaisut/julkaisu/Publication_6093_id/311
- Siljander, P. 1996. Syrjäytyminen- aatteiden murroksen kriisi. Teoksessa Siljander, P. & Ulvinen, V-M (toim.) Syrjäytymisestä selviytymiseen, vaikeuksien kautta elämänhallintaan. Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan opetusmonisteita ja selosteita 66/1996, 7-14
- Sipilä, J. 1985. Sosiaalipolitiikan tulevaisuus. Helsinki: Tammi
- Sosiaaliportti 2014. Viitattu 20.4.2014 <http://www.sosiaaliportti.fi/fi/FI/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/ehkaisevatyo/nuoret/>
- Suoranta, J. 2002. Kasvatuksellisesti näkeväksi. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy 143
- Suoranta, J. 2005. Radikaali kasvatus. Tampere: Tammer- Paino Oy
- Taloussanommat [verkkajulkaisu] [viitattu 7.4.2014] Saatavana:
<http://www.taloussanommat.fi/tyo-ja-koulutus/2011/04/18/nuori-putoaa-putkesta-lasku-12-miljoonaa/20115003/139>
- THL , [viitattu 3.3.2014], Kaste 2- hankkeen verkkajulkaisu. Saatavana:
http://www.stm.fi/vireilla/kehittamisohjelmat_ja_hankkeet/syrjaytymisen_ehkaisy
- Vehviläinen, J. 2008. Kuvauksia koulutuksen keskeyttämisestä. Helsinki: Edita Prima Oy
- Vilen, M, Leppänen, P & Ekström, L 2008. Vuorovaikutuksellinen tukeminen. Helsinki. WSOY
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Välimäki, K. 2007. Nuorelle turvattu erilaiset aikuistumisen polut. Teoksessa: Tarvianen, T, Pietiäinen, V & Kuure, T. (toim) Nuoret eivät odota: Palvelurakenteen muutos nyt. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2007

LIITTEET

LIITE 1: Kysymykset

Kysymykset:

1. Minkä kunnan alueella toimitte?
2. Tunnetko Omnian etsivää nuorisotyötä?
3. Jos vastasit kyllä, niin mistä olet saanut tiedon etsivästä nuorisotyöstä?
4. Mikä on toimialasi/linkki yhteistyöhön?
5. Onko Omnian etsivästä työstä mielestäsi helppo löytää tietoa?
6. Pitäisikö mielestäsi markkinointia ja tiedotusta lisätä?
7. Jos mielestäsi tiedotusta ja markkinointia tulisi lisätä, mitkä olisivat mielestäsi hyvät kanavat?
8. Oletko ollut yhteistyössä Omnian etsivän nuorisotyön kanssa?
9. Jos vastasit kyllä, millaisissa asioissa olet ollut yhteistyössä?
10. Jos vastasit kyllä, onko palvelusta ollut mielestäsi hyötyä?
11. Jos vastasit ei, niin minkälaista palvelua toivoisit etsiviltä?
12. Miten haluaisit hyödyntää olemassa olevia palveluja paremmin?
13. Miksi palvelusta on ollut mielestäsi hyötyä?
14. Onko yhteistyölle Omnian etsivän työn kanssa joitain esteitä?
15. Mitä muuta palautetta haluat antaa Omnian etsivälle nuorisotyölle

LIITE 2: Saatekirje kyselyyn

Tervehdys Omnian etsivästä nuorisotyöstä,

Kiitoksia kuluneesta vuodesta ja aurinkoista kevään alkua.

Aloitamme vuotemme täällä Karamalmin tiloissa suunnitellen toimintaamme ja vahvistaen olemassa olevia yhteistyörakenteita.

Toivoisin, että pystyisitte vastamaan ohessa olevaan verkostokyselyyn. Vastaamiseen menee noin kymmenen minuuttia. Tuloksien myötä kehitämme toimintaamme ja visioimme uutta.

Kysely liittyy etsivän työn kehittämiseen sekä yhteisöpedagogin opintoihini Humanistisessa ammattikorkeakoulussa. Vastausten pohjalta kehitämme toimintaamme vastaamaan entistä paremmin verkoston toiveita.

Vastausaikaa on 17.2.2014 saakka.

Mikäli herää kysymyksiä voi minuun ottaa yhteyttä.

Ystävällisin terveisin

Reetta Karvonen

Etsivän nuorisotyön ohjaaja

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia

Nuorten Työpajat / Etsivä nuorisotyö

Käyntiosoite: Karapellontie 11

Postiosoite: PL 61701, 02070 ESPOON KAUPUNKI

puh: 043-824 0363 / 043-824 3453 (palvelunumero)

e-mail: reetta.karvonen@omnia.fi

Facebook: Reetta Karvonen (Etsivän nuorisotyön ohjaaja)